

ภาคที่ 1

หลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

บทที่ 1

วัตถุประสงค์ ขอบเขต และหลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กล่าวทั่วไป

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นภารกิจสำคัญและจำเป็นที่ต้องมีการเตรียมการรองรับสถานการณ์ไว้ ตั้งแต่ยามปกติเพื่อป้องกันอันตรายหรือลดความเสียหายที่จะเกิดทั้งกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐ

ดังนั้น เครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินให้เป็นอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จึงเป็นความสำคัญที่ต้องจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ที่สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2550

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การปฏิบัติงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อจัดระบบการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ไว้รองรับสถานการณ์ภัยพิบัติตามลักษณะความเสี่ยงภัยในทุกขั้นตอนของการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งช่วงก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว
3. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกัน การเตรียมความพร้อม การระงับและบรรเทา และการฟื้นฟูบูรณะ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในทุกสถานการณ์
4. เพื่อให้หน่วยงานและส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ได้ทราบและเข้าใจภารกิจ หลักการ ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน
5. เพื่อให้องค์กรภาคเอกชนและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

นิยามศัพท์

สาธารณภัย หมายความว่า อัคคีภัย วาตะภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณะไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ หรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่หมายความรวมถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

ผู้อำนวยการ หมายความว่า ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายความว่า ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการท้องถิ่น

อาสาสมัคร หมายความว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ขอบเขตการปฏิบัติ

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนนี้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 โดยมีเนื้อหา ดังนี้

สาธารณภัย หมายความว่า อัคคีภัย วาตะภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

เป้าหมาย

- 1 รักษาชีวิตประชาชนผู้ประสบภัยและผู้ได้รับผลกระทบเป็นความเร่งด่วนสูงสุด
- 2 การฟื้นฟูทรัพย์สินสาธารณประโยชน์และสิ่งแวดล้อมเป็นภารกิจของทุกหน่วยงานในพื้นที่
- 3 การอพยพประชาชนออกจากพื้นที่อันตราย ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น

นโยบาย

1. ให้ถือว่าการรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ที่ประสบภัยเฉพาะหน้าเป็นความเร่งด่วนที่สุด ซึ่งรัฐมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจอันชอบด้วยเหตุผลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ
2. ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ให้ครอบคลุมถึงภัยฝ่ายพลเรือน ตามสถานการณ์ความปลอดภัยในรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่กำหนดระบบปฏิบัติทุกชั้นตอน ได้แก่ การป้องกัน การเตรียมความพร้อม การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย การฟื้นฟูบูรณะ โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งแผนการฝึกซ้อมแผน เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในโอกาสที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น
3. ในกรณีเกิดภัย ให้ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตรับผิดชอบของตนด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน แล้วจึงรายงานตามสายการบังคับบัญชา
4. ให้เผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนอย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน เตรียมป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของหน่วยงานและของตนเอง
5. การอพยพประชาชนออกจากพื้นที่อันตราย ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นและถ้าเป็นการอพยพในกรณีเกิดภัยฝ่ายพลเรือนด้านความมั่นคง ต้องประสานกับฝ่ายทหารอย่างใกล้ชิด โดยมีให้เกิดผลเสียหายทางด้านจิตวิทยา

หลักการปฏิบัติ

ภารกิจ

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน ทรัพย์สินของประชาชน และของรัฐ ตลอดจนการฟื้นฟูบูรณะสิ่งเสียหายอันเนื่องมาจากภัยฝ่ายพลเรือน ตามระดับความรุนแรงของภัย

หลักการปฏิบัติ

- ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก ควบคุม กำกับดูแล สั่งการ ตลอดจนประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน
- ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จะรับผิดชอบอำนวยความสะดวก ควบคุม กำกับดูแล สั่งการและดำเนินการต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอน ภายในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ตามศักยภาพของหน่วยงาน และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานข้างเคียงเมื่อประเมินว่าไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้
- ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขามจัดตั้งขึ้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม เพื่อติดต่อสื่อสารและแจ้งข่าวระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอด 24 ชั่วโมง หมายเลขติดต่อ โทรศัพท์ 0 4343 6199, 0 4343 6024 ต่อ 207, แฟกซ์ 0 4343 6246

ความรุนแรงของสาธารณภัย แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ความรุนแรงระดับ 1 หมายถึง สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไปหรือมีขนาดเล็ก ซึ่งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นที่สามารถควบคุมสถานการณ์ และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง

ความรุนแรงระดับ 2 หมายถึง สาธารณภัยขนาดกลาง ซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนความช่วยเหลือจากหน่วยงานหลายส่วนราชการภายในเขตจังหวัด หรือจังหวัดใกล้เคียง ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยา ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้ ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จะต้องเข้าควบคุมสถานการณ์

ความรุนแรงระดับ 3 หมายถึง สาธารณภัยขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง หรือสาธารณภัย ที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ ต้องระดมความช่วยเหลือจากทุกส่วนราชการ ภาคเอกชนและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ไม่สามารถที่จะควบคุมสถานการณ์และระงับได้ ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกจังหวัด และหรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาค ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งราชอาณาจักร หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้อำนวยการเหตุการณ์

บทที่ 2

สภาพทั่วไปและสถานการณ์เสี่ยงภัยของพื้นที่

ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ตั้งอยู่อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น อยู่ห่างทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดขอนแก่น ห่างจากอำเภอ น้ำพอง 23 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดขอนแก่น 25 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบัวใหญ่ อำเภอ น้ำพอง
ทิศใต้	ติดกับเทศบาลตำบลหนองตุม อำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโนน อำเภอ ชำสูง
ทิศตะวันตก	ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระเสริม อำเภอ น้ำพอง

มีพื้นที่ทั้งหมด 27,291 ไร่ (43.67 ตารางกิโลเมตร)

ภูมิประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มสลับกับที่ราบสูง

จำนวนประชากร

มีหมู่บ้าน 16 หมู่บ้าน โดยแยกเป็นจำนวนครัวเรือน จำนวนประชากร ชาย/หญิง ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร(คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 1	บ้านขาม	120	158	178	336
หมู่ที่ 2	บ้านขาม	175	209	210	419
หมู่ที่ 3	บ้านโนนตุ่น	135	250	249	499
หมู่ที่ 4	บ้านจำเริญ	251	385	443	828
หมู่ที่ 5	บ้านโนนแดง	170	266	281	547
หมู่ที่ 6	บ้านสองคอน	154	252	307	559
หมู่ที่ 7	บ้านโนนเชือก	206	404	390	794
หมู่ที่ 8	บ้านเหล่าใหญ่	143	289	273	562
หมู่ที่ 9	บ้านดอนสวรรค์	228	351	389	740
หมู่ที่ 10	บ้านหัวดง	114	179	169	348
หมู่ที่ 11	บ้านสำโรง	205	485	464	949
หมู่ที่ 12	บ้านสำโรง	174	354	362	716
หมู่ที่ 13	บ้านเหล่าใหญ่	165	319	296	615
หมู่ที่ 14	บ้านหัวดง	119	225	213	438
หมู่ที่ 15	บ้านขาม	134	272	288	560
หมู่ที่ 16	บ้านขาม	126	222	263	485
รวม (คน)		2,619	4,620	4,775	9,395

จำนวนครัวเรือน 2,619 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 9,395 คน แยกเป็นชาย 4,620 คน หญิง 4,775 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 215(215.13) คน/ตารางกิโลเมตร(%)

***ข้อมูลสถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน ตำบลบ้านขาม อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น(เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

สภาพเศรษฐกิจ

- อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตสำคัญ คือ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ถั่วลิสง ผลไม้ พืชผัก และ เลี้ยงสัตว์ รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง

- หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ธนาคาร	1 แห่ง
ตู้เอทีเอ็ม(ATM)	4 แห่ง
โรงแรม	4 แห่ง
ปั้มน้ำมัน	6 แห่ง
ตู้น้ำมันหยอดเหรียญ	8 แห่ง
สถานที่จำหน่ายก๊าซหุงต้ม(LPG)	12 แห่ง
โรงงานอุตสาหกรรม	- แห่ง
โรงสีข้าวขนาดใหญ่	2 แห่ง
โรงสีข้าวขนาดกลาง	15 แห่ง
โรงสีข้าวขนาดเล็ก(ขนาดครัวเรือน)	6 แห่ง

สภาพทางสังคม

- การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา	4 แห่ง
โรงเรียนขยายโอกาส	2 แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษา	1 แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2 แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน	17 แห่ง
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล	1 แห่ง

- สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด(ราษฎร์)	7 แห่ง
วัดป่า(สำนักสงฆ์)	5 แห่ง
มัสยิด	- แห่ง
ศาลเจ้า	- แห่ง

- สาธารณสุข

โรงพยาบาลของรัฐ	- แห่ง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล	2 แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	2 แห่ง
อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ	ร้อยละ 100 เปอร์เซนต์

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จุดตรวจประจำตำบล	1 แห่ง
สถานีตำรวจ	- แห่ง

การบริการพื้นฐาน

- การคมนาคม

ตำบลบ้านขาม มีเส้นทางสายหลักคือ ถนนสายขอนแก่น – น้ำพอง(ขก.4007) มีรถโดยสารประจำทางให้บริการระหว่าง อำเภอน้ำพอง ถึง ตัวเมืองจังหวัดขอนแก่น(ระหว่างเวลา 05.30 – 18.00 น.)

- การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

ตู้โทรศัพท์สาธารณะ 20 แห่ง

เสาสัญญาณเครือข่ายมือถือครอบคลุมทั้งตำบล

- การไฟฟ้า

ประชากรส่วนใหญ่มีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ในเรื่องไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะ ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

- แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ, ลำห้วย 3 สาย

บึง, หนอง และอื่นๆ 14 แห่ง

ข้อมูลอื่นๆ

- ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ มีพืชผลทางการเกษตร

- มวลชนจัดตั้ง

ลูกเสือชาวบ้าน จำนวน คน

กรรมการพัฒนาสตรีแม่บ้าน จำนวน 240 คน

อาสาสมัครรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน (รปม.) จำนวน 36 คน

อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 201 คน

อาสาสมัครปกป้องสถาบัน จำนวน 100 คน

อาสาสมัครสายตรวจชุมชน(ตำรวจบ้าน/อส.ตร.) จำนวน 35 คน

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.) จำนวน 141 คน

สถานการณ์เสี่ยงภัยในพื้นที่

ลำดับ	ประเภทของอันตราย (Hazard)	ความเสี่ยง (Subjective Risk)
1	อุทกภัย	สูง
2	อัคคีภัย	
3	ภัยแล้ง	
4	ศัตรูพืช	ปานกลาง
5	อุบัติเหตุขนาดใหญ่	
6	วัฏธูระเบิด	
7	แผ่นดินถล่ม	
8	แผ่นดินไหว	
9	การจราจร	
10	ผู้อพยพลี้ภัย	
11	พายุไต้ฝุ่น	
12	โรคระบาด	ต่ำ

บทที่ 3 การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ

การจัดตั้งองค์กร

1. ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการจังหวัด มีหน้าที่ตามมาตรา 15

2. ระดับพื้นที่ ได้แก่

- อำเภอ มีนายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอและมีหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือจังหวัดในการป้องกันบรรเทา และฟื้นฟูภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่รวมทั้งเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดภัยพิบัติในพื้นที่

- ระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นรองผู้อำนวยการท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่สั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย

3. หน่วยงานทหารเป็นหน่วยงานร่วมปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เมื่อร้องขอ

4. รัฐวิสาหกิจ เป็นหน่วยงานร่วมปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอน้ำพอง

5. องค์กรเอกชน ภาคเอกชน เป็นหน่วยงานสนับสนุนเมื่อเกิดภัย และมีหน้าที่ตามที่ ผอ.ศูนย์ฯ อปพร. มอบหมาย

หน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม มีหน้าที่ควบคุมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือนในเขตพื้นที่ ประสานงานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบหากเกินกำลังความสามารถ เป็นหน่วยเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบ ประสานขอรับการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้จากหน่วยเหนือและหน่วยข้างเคียง ฯลฯ

2. สำนักปลัด มีหน้าที่วางแผนดำเนินการ ให้ความรู้ประชาชน ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำกับดูแล ช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านเครื่องอุปโภค บริโภค ที่พักอาศัยชั่วคราวและสวัสดิการอื่น ๆ ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อย คุ้มครองความปลอดภัย

3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขาม มีหน้าที่สำรวจและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การแพทย์ เวชภัณฑ์ จัดหาโลหิตสำรองเพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ความรู้แก่ประชาชน ด้านการรักษาพยาบาล การอนามัย ให้ความรู้ในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น จัดให้มีหน่วยกู้ชีพ จัดระบบข้อมูลและการรายงานที่มีประสิทธิภาพ

4. จุดตรวจ สภ.น้ำพอง ตำบลบ้านขาม มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้บริการสังคม ประเมินสถานการณ์ วางแผนปฏิบัติการ เตรียมจัดกำลังเตรียมการ อำนวยการ และให้การสนับสนุนแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างหน่วยปฏิบัติการ พร้อมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยให้ประชาชนทราบ จัดระบบจราจรกรณีเส้นทางคมนาคมถูกตัดขาดหรือมีสิ่งกีดขวาง ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยอื่น ดำเนินการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย

โครงสร้างการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย 7 ฝ่าย
1 ส่วนสนับสนุนและ 1 คณะที่ปรึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่

- งานงบประมาณและพัสดุ และงานกำลังพล
- ติดตามข่าวกรอง รายงานสถานการณ์ และรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์
สาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น
- ประสานการปฏิบัติงานกับกระทรวง กรม หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
- ประสานและติดตามผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
ให้เป็นไปตามนโยบายและการสั่งการของผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- รับมอบและถือปฏิบัติตามนโยบาย และคำสั่งของผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- ตรวจสอบงาน เรื่องราวของฝ่ายต่าง ๆ ก่อนนำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาขออนุมัติ
จัดประชุมต่าง ๆ ในภารกิจที่เกี่ยวข้องของศูนย์ หรือตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย
- งานจัดตั้งศูนย์สั่งการและศูนย์ข้อมูลต่างๆ และการสั่งการปฏิบัติภารกิจของส่วนอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง
- ให้ข้อมูล คำแนะนำด้านวิชาการ ในการบรรเทาและระงับภัยที่เกิดขึ้น
- ปฏิบัติการบรรเทาและกู้ภัยกับฝ่าย ต่าง ๆ ในส่วนปฏิบัติการ
- อพยพช่วยเหลือผู้ประสบภัยไปยังสถานที่ปลอดภัย
- ปฏิบัติงานธุรการและงานบริการต่าง ๆ รวมทั้งงานที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายใด

2. ฝ่ายแจ้งเตือนภัย มีหน้าที่

- การติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศและข้อมูลอุตุนิยมวิทยา
- การติดตามข้อมูลสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ในส่วนปฏิบัติการ
- วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดหรืออาจเกิดขึ้น และแจ้งเตือนภัย
- การเฝ้าระวังและตรวจสอบสิ่งบอเหตุ

3. ฝ่ายประสานการช่วยเหลือ มีหน้าที่ประสานงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

- การจัดเตรียมและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และครุภัณฑ์กู้ภัย
- ประสานหน่วยแพทย์และพยาบาลผู้ป่วย และกิจการสุขภาพอนามัย เพื่อให้การศึกษา
พยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย และลำเลียงผู้ได้รับบาดเจ็บส่งโรงพยาบาล
- การประสานการขนส่ง เพื่อขนส่งสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภคจากศูนย์ฯ ไปให้
แก่ผู้ประสบภัยในพื้นที่ตามจุดที่กำหนดไว้ และจัดส่งสิ่งของอุปโภคบริโภคจากสถานที่รับบริจาคไปยังศูนย์ฯ
- การระดมกำลังพลและอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจ
- จัดหาที่อยู่อาศัยและจัดให้มีระบบสุขาภิบาลสำหรับผู้อพยพอย่างเพียงพอ
- จัดหาเต็นท์ เสื้อชูชีพ ผ้าห่ม สำหรับการพักอาศัยชั่วคราว ตลอดจนประสาน
ขอรับบริจาคสิ่งของดังกล่าว จากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

4. ฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสาร มีหน้าที่ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย
2 งาน ดังนี้

งานสื่อสาร มีหน้าที่

- ติดตั้ง ควบคุม กำกับ ดูแลเครื่องมืออุปกรณ์และระบบการสื่อสารในการติดต่อประสานงานตามเครือข่ายต่าง ๆ
- รับส่งข่าวสารข้อมูลในภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ ฯ
- ประสานการปฏิบัติในการส่งข้อมูลและข่าวสารแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ติดตั้ง ควบคุม กำกับ ดูแล ระบบไฟฟ้า เสียง และแสงสว่าง บริเวณศูนย์ ฯ

งานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่

- ประชาสัมพันธ์และจัดการด้านข่าวสาร เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่สาธารณชน
- ประสานความร่วมมือกับสื่อมวลชน หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน เพื่อสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทางราชการ

5. ฝ่ายรับบริจาคและบัญชี มีหน้าที่

- รับบริจาคสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค และจัดทำบัญชีควบคุมการรับจ่าย รวมทั้งการสรุปยอดรวมทั้งหมด
- จัดเก็บรักษาสิ่งของที่ได้รับบริจาคไว้ และจัดส่งสิ่งที่รับบริจาคตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ มอบหมาย
- ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและการเบิกจ่ายทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับเงินงบบกลาง รายงานเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นของศูนย์ ฯ
- รับบริจาคเงินสด ดราฟต์ เช็ค และลงทะเบียนออกใบเสร็จรับการบริจาคให้ถูกต้อง และเก็บไว้เป็นหลักฐาน

6. ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่

- ตรวจตรา ป้องกันการโจรกรรม
- รักษาความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุและพื้นที่รับการอพยพ
- จัดระเบียบการจราจรในเส้นทางคมนาคม

7. ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ มีหน้าที่

- สำรวจความเสียหายสิ่งของสาธารณประโยชน์และความเสียหายด้านการเกษตร ตลอดจนวางแผนการฟื้นฟูบูรณะ
- ร่วมจัดทำโครงการฟื้นฟูบูรณะ เพื่อซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เสียหายและด้านการประกอบอาชีพให้กลับคืนสู่ปกติโดยเร็ว
- ร่วมกับหน่วยที่ประสบภัยซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับ ความเสียหายให้สามารถใช้งานได้เบื้องต้น และการวางแผนแก้ไขปัญหาระยะยาว
- ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เส้นทางคมนาคมตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เสียหาย เพื่อให้สามารถใช้งานได้เบื้องต้น
- ก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น
- วางแผนการจัดส่งเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้ประสบภัยตามจุดต่างๆ อย่างทั่วถึง
- ให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ฯ ที่กำหนดไว้

8. ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในด้านกำลังพล ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ อากาศยาน และสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนถึงจำเป็นในการบรรเทาและระงับภัยที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทัน ต่อเหตุการณ์และมีประสิทธิผลสูงสุด

9. คณะที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบรรเทาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยแก่ผู้อำนวยการศูนย์

บทที่ 4

การเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การจัดเตรียมและหาวิธีการป้องกันมิให้เกิดภัยขึ้นหรือแก้ปัญหาอุปสรรคไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะเกิดภัยขึ้น เพื่อลดผลกระทบที่เป็นอันตรายและการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมกันปฏิบัติตั้งแต่ยามปกติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมการต่าง ๆ ที่จำเป็น ให้สามารถเผชิญกับภัยพิบัติต่าง ๆ ตั้งแต่ยามปกติ
2. เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีระบบไม่สับสนส่งผลต่อการลดอันตรายและความสูญเสียให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด
3. เพื่อวางระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้สอดคล้อง ส่งเสริมต่อการรักษาความมั่นคงของชาติ

การเตรียมการ

เพื่อเตรียมระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีขีดความสามารถพร้อมเผชิญภัยได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ภาวะปกติ ดังนี้

1. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการวางแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ให้มี ความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัยของพื้นที่ และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง และจัดให้มีการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างสม่ำเสมอ
2. พัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมองค์กรที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในทุกระดับให้มีความเข้มแข็งและมีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านโครงสร้าง องค์กร อัตรากำลัง งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ และเทคโนโลยีอันจำเป็นต่อการปฏิบัติการ
3. ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าวิจัยทางด้านวิชาการ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงงานการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ
4. ปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีความ ทันสมัย ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความพร้อมแก่บุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. เร่งรัดการใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อการป้องกันภัยและผลกระทบจากการ เกิดภัยพิบัติ โดยเฉพาะภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย ภัยจากสารเคมีอันตราย เป็นต้น
6. ส่งเสริมให้มีการประสานงานและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในภาวะปกติ
7. ให้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ในการ ป้องกันและระงับภัยที่อาจเกิดขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษา ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยประเภทต่าง ๆ
8. ส่งเสริมให้ประชาชนและภาคเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมขนาดใหญ่ และเจ้าของอาคารสูงได้จัดวางระบบ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยบริเวณอาคารสถานที่ของตน

9. สร้างเสริมและแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ในทางวิชาการและการปฏิบัติงาน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

10. ให้มีการจัดหาทุนและขอรับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนิน กิจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยจัดตั้งเป็นกองทุน หรือมูลนิธิเพื่อการพัฒนาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

11. ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ จัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย ทุกประเภท ของภัยไว้เป็นแบบแผน

การปฏิบัติ

หลักปฏิบัติ

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ มีหน้าที่ในการเตรียมการป้องกันภัยตั้งแต่ ยามปกติ โดยเน้นความสำคัญของการเตรียมการล่วงหน้าในรูปแบบวิธีการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจาก ภัย การจัดระบบความรับผิดชอบ และการอำนวยความสะดวกปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

การเตรียมคน อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้

1. จัดเตรียมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้ครบถ้วนทุกหน้าที่ ชักซ้อม ฝึกซ้อม อบรม และกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

2. จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเพื่อช่วยเหลือทางราชการ

3. จัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าหน้าที่ส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วย ในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพพิเศษต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนนี้

4. ประสานการเตรียมการกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการจัดเตรียมกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และจัดหางบประมาณสนับสนุนตามความเหมาะสมและจำเป็น

5. สำรองและจัดระเบียบ และดำเนินการระบบพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรในเขตพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบแยกฝ่ายและใช้ประโยชน์ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. สำรองและจัดทำบัญชีเตรียมกำลังคน สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ของราชการฝ่ายพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย

การจัดระบบปฏิบัติการ

1. จัดให้มีการทำแผนปฏิบัติและแผนสำรองของเจ้าหน้าที่และมีการชักซ้อมตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันที เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น

2. จัดให้มีการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างหน่วยปฏิบัติงานขององค์กรป้องกัน ภัยฝ่ายพลเรือน ตลอดจนการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรต่าง ๆ เหล่านั้น

3. กำหนดแนวทางและดำเนินการใช้การส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรศัพท์ รวมถึงระบบ การกระจายข่าวท้องถิ่น เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุน การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย รวมทั้งการควบคุมการจราจร และการสัญจรภายในพื้นที่
5. จัดให้มีสถานที่หลบภัยสำหรับประชาชนและเจ้าหน้าที่ รวมตลอดถึงกำหนดเส้นทางในการอพยพ
6. จัดให้มีข่าวแจ้งเตือน สัญญาณเตือนภัยให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับทราบล่วงหน้าถึงภัยที่อาจเกิดขึ้น เพื่อสามารถเตรียมป้องกันชีวิตและทรัพย์สินให้ปลอดภัยได้ทันเวลา
7. จัดให้มีหน่วยบรรเทาทุกข์และการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับสถานการณ์
8. จัดให้มียานพาหนะ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งกำหนดการใช้เส้นทางคมนาคมขนส่งในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
9. ประเมินสถานการณ์ และผลการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้สามารถลดโอกาสการเกิดภัยได้มากที่สุดเป็นสำคัญ รวมทั้งสามารถกู้ภัยและฟื้นฟู บูรณะได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
10. รายงานสรุปผลการปฏิบัติขั้นเตรียมการรายงานต่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ตามระยะเวลาที่ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม กำหนดเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร

1. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม กำหนดแผน และนโยบายการให้ความรู้ และการฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดสรรงบประมาณให้การสนับสนุน ประเมินผลพัฒนาและประสานงานการให้ความรู้ และการฝึกอบรม กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนรวม
2. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ดำเนินการตามแผน และนโยบายการให้ความรู้ และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชนของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม
3. การให้ความรู้และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชนเพื่อป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีวิธีการปฏิบัติดังต่อไปนี้
  - ประชาชนทั่วไป ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภัยต่าง ๆ ให้สามารถป้องกันภัยประเภทต่าง ๆ ให้สามารถป้องกันและช่วยเหลือตนเองได้
  - เผยแพร่ความรู้โดยการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชน
  - ให้การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - จัดกิจกรรมเชิงสาธิตในเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - ส่งเสริมให้องค์กรภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
4. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นการฝึกอบรม จัดตั้งการสั่งใช้เพื่อช่วยเหลือทางราชการ
5. เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความคุ้นเคย และคล่องแคล่วในการปฏิบัติตลอดจนให้มีการฝึกความพร้อม และพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น 4 แบบ

- การให้ความรู้และการฝึกอบรมเฉพาะหน้าที่สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละฝ่าย เพื่อความคุ้นเคยในการทำงาน
  - การฝึกอบรมเชิงสาธิตวิธีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยกำหนดสถานการณ์จำลอง ขึ้นทดสอบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่
- การฝึกฝนการปฏิบัติงานของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในขั้นตอนและสถานการณ์ ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่าง ๆ
- การทดสอบความพร้อมในระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามสถานการณ์สมมุติ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันและอนาคตอันใกล้

การฝึกซ้อมแผน

การฝึกซ้อมแผนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในแต่ละปีควรมีการกำหนดให้มีการฝึกซ้อมแผน ในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นเพื่อเป็นการได้ทดสอบการปฏิบัติงานจริงระหว่างหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพสามารถระงับสาธารณภัยได้ทันที่

การจัดทำผังเมือง

กำหนดให้มีการจัดวางผังเมืองและการใช้พื้นที่ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาภัยพิบัติ โดยจัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินทุกพื้นที่ ศึกษาผลกระทบความรุนแรงจากสาธารณ ภัยและกำหนดความเร่งด่วนของพื้นที่วิกฤตที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยตามลำดับความรุนแรง ของผลกระทบ

การสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัย

สำรวจ วิเคราะห์พื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติเป็นประจำ หรือเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติ แยกตาม ประเภทของภัย ระบุรายละเอียดของพื้นที่และจัดทำแผนที่ประกอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนป้องกัน และแก้ไขภัยพิบัติตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน โดยดำเนินการ ดังนี้

- จัดทำแบบข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแต่ละประเภท
- สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานของความเสียหาย
- ตรวจสอบสถิติการเกิดภัยของแต่ละพื้นที่
- เปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- แบ่งแยกลักษณะการเกิดภัยของแต่ละประเภท
- ระบุรายละเอียดข้อมูลที่เป็นต่อการวิเคราะห์ความรุนแรงของภัย เช่น ชื่อหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน จำนวนประชากร สถานที่ตั้ง ลักษณะอันตรายที่จะเกิดความเสียหายที่อาจได้รับของพื้นที่ เสี่ยงภัย
- จัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย โดยระบุเส้นทางอพยพและเข้าช่วยเหลือ
- วิเคราะห์ผลกระทบในภาพรวมที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง
- ตรวจสอบซ้ำเป็นประจำทุกปี

บทที่ 5 การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย ได้แก่ การขจัดความรุนแรงของภัย รวมทั้งการรักษาขวัญกำลังใจ และความเป็นระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และประชาชนให้คงไว้ เป็นงานที่ทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการเป็นการเร่งด่วนเพื่อให้ภาวะภัยหมดสิ้นโดยเร็ว โดยศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้ทุกส่วนราชการ องค์กรเอกชนในเขตรับผิดชอบเข้าดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย กระทำเพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อสงวนรักษาชีวิตและทรัพย์สินของราชการและประชาชน
2. เพื่อระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยเร็ว และบรรเทาอันตรายอันเกิดต่อเนื่องจากภัยฝ่ายพลเรือน
3. เพื่อรักษาขวัญและกำลังใจ และความเป็นระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และประชาชนให้คงไว้ระหว่างที่ภัยยังปรากฏอยู่

นโยบาย

เพื่อให้การเข้าระงับและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้นหรือใกล้จะเกิดขึ้นเป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ สามารถลดอันตรายและความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดนโยบายดังนี้

1. ให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ระดมทรัพยากรและสรรพกำลังเข้าไปดำเนินการระงับและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้นในความรับผิดชอบ ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลโดยเร็ว และหากจำเป็นให้เร่งขอรับการสนับสนุนจากท้องที่ใกล้เคียงในทันที
2. ให้ประสานงานและร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ภายใต้การสั่งการของผู้อำนวยความสะดวกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
3. ให้ศูนย์อำนวยความสะดวกเฉพาะกิจ จัดตั้งชุดกู้ภัยเคลื่อนที่เร็วประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ สมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) พร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ออกไปให้การสนับสนุนในการระงับภัยแก่พื้นที่ที่ประสบภัยได้ทันทีที่ได้รับการร้องขอหรือทราบเหตุการณ์
4. ให้ถือว่าการรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ประสบภัยเฉพาะหน้าเป็นความเร่งด่วนสูงสุดในการเข้าระงับและบรรเทาภัย
5. ให้ถือว่าการดำเนินการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่อันตราย ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ภายใต้การสั่งการของผู้อำนวยความสะดวกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่
6. ให้มีการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยในบริเวณเหตุการณ์และให้มีการอนามัยในบริเวณที่รับการอพยพประชาชนอย่างต่อเนื่องจนกว่าเหตุการณ์จะยุติ
7. ให้มีการควบคุมบริเวณที่เกิดเหตุการณ์ และบริเวณที่รับการอพยพเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนทั่วไป
8. ให้มีการสรุปสถานการณ์ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนเกิดความสับสนในเหตุการณ์
9. ให้มีการสรุปสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนเกิดความสับสนในเหตุการณ์

การปฏิบัติ

หลักการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

กิจกรรมหลักและความสำคัญของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คือการเข้าระงับและต่อต้านภัยฝ่ายพลเรือนที่กำลังจะเกิด หรือเกิดขึ้นแล้วให้หมดสิ้นไปโดยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพื่อลดอันตรายและความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินของราชการและประชาชน

การปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย

เมื่อเกิดภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นในท้องที่ ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดำเนินการประกาศภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก

1. ดำเนินการควบคุมพื้นที่ที่ประสบภัยและอำนวยความสะดวกปฏิบัติทั้งปวงในพื้นที่นั้น
2. ดำเนินการประกาศแนะนำ แจ้งเตือนประชาชนและเจ้าหน้าที่ให้หลบภัย หรือเตรียมการป้องกันเพื่อลดอันตรายและความเสียหายหากจำเป็นและสมควรให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ สั่งการดำเนินการป้องกันภัยตามแผนที่เตรียมการไว้ล่วงหน้าตามควรแก่กรณี

การจัดตั้งหน่วยกู้ภัยขึ้นในศูนย์อำนวยความสะดวก

เตรียมพร้อมประจำ ณ ที่ตั้งมี เจ้าหน้าที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสารและยานพาหนะให้พร้อมที่จะระงับและบรรเทาภัย

1. หน่วยกู้ภัย ประกอบด้วย
  - ชุดเคลื่อนที่เร็ว สามารถเคลื่อนที่ออกไประงับและบรรเทาภัยได้ทันที
  - ชุดสนับสนุน เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง สามารถเคลื่อนที่ไปเสริมกำลังชุดเคลื่อนที่เร็วได้ทันทีเมื่อได้รับการร้องขอ
3. เมื่อภัยลูกกลมจนเกินกำลังของหน่วยจะระงับภัยได้โดยลำพังหรือไม่อาจระงับได้โดยรวดเร็วตามขีดความสามารถที่มีอยู่ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ แจ้งขอกำลังสมทบจากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ติดต่อหรือเขตท้องที่อื่น ๆ ตามที่ได้มีการประสานงานกันไว้
4. เมื่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ร้องขอ หรือเมื่อเห็นสมควรศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม พิจารณาให้การสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ไปช่วยเหลือสนับสนุนในการระงับและบรรเทาภัย การบรรเทาทุกข์และสงเคราะห์ผู้ประสบภัยทันที

การอพยพเคลื่อนย้าย

1. จัดให้มีสถานที่ปลอดภัยสำหรับประชาชนและเจ้าหน้าที่
2. การอพยพประชาชนและส่วนราชการออกจากพื้นที่อันตรายให้ดำเนินการเท่าที่จำเป็นและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ให้พึงระมัดระวังมิให้เกิดผลเสียหายทางด้านจิตวิทยามวลชนด้วย

การรักษาความสงบเรียบร้อย

จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อย โดยกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำจุดตรวจองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ตามความเหมาะสม

การปฐมพยาบาล (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขาม)

- จัดหน่วยปฐมพยาบาลออกปฏิบัติงานร่วมหน่วยกู้ชีพ
- รักษาพยาบาลผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บในบริเวณที่เกิดเหตุก่อนนำส่งโรงพยาบาล

หรือที่ปลอดภัย

การปฏิบัติเมื่อสาธารณภัยรุนแรงเกินขีดความสามารถของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

กรณีที่เกิดสาธารณภัยอย่างรุนแรงเกินขีดความสามารถของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จะสามารถรับสถานการณ์ได้ ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้นในพื้นที่จำเป็นที่จะต้องจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้ประสบภัยขึ้นเพื่อทำการบรรเทาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่เกิดเหตุให้ทั่วถึงภายใน 24 ชั่วโมง

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นภารกิจที่จะต้องอาศัยความร่วมมือในการปฏิบัติการจากหน่วยงานและบุคคลในพื้นที่ซึ่งจะมีองค์การหลักในการประสานการปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดเอกภาพอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม โดยผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ได้จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้ประสบภัย” ขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบภัยหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อทำการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ที่สาธารณภัยได้เกิดขึ้นอย่างรุนแรง เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติงานของหน่วยต่างๆ ที่ไปร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่การปฏิบัติการมีเอกภาพเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิผลสูงสุด

โครงสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้ประสบภัยประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

- 1) ส่วนอำนวยความสะดวก
- 2) ส่วนการปฏิบัติการ
- 3) ส่วนประชาสัมพันธ์และสื่อสาร
- 4) ส่วนสนับสนุน

ภารกิจหน้าที่ของส่วนและฝ่ายต่าง ๆ

1) ส่วนอำนวยความสะดวก มีหน้าที่ ติดตามสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล ประเมินสถานการณ์ภัยฝ่ายพลเรือน ที่อาจเกิดขึ้น รับและแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องทราบ ติดต่อประสานงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายอื่นๆ รับบริจาคสิ่งของต่างๆ จากผู้บริจาคและบรรจุสิ่งที่ได้รับบริจาคเพื่อส่งไปยังจุดต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ และรับผิดชอบด้านการเงินทั้งหมด ส่วนอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ได้แก่

1.1 ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่

- ติดตามรายงานสถานการณ์ และรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์สาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น

- ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
- ประสานและติดตามผลการปฏิบัติงานกับหน่วยงานของฝ่ายต่างๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นไปตามนโยบายและการสั่งการของผู้บังคับบัญชาในศูนย์
- จัดประชุมต่าง ๆ ในภารกิจที่เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ หรือตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย
- ปฏิบัติงานธุรการและงานบริการต่าง ๆ รวมทั้งงานที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายใด

1.2 ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่

- ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน และการเบิกจ่ายทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับเงินงบบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นของศูนย์ ฯ
- รับบริจาคเงินสด ดริฟท์ เช็คและลงทะเบียนออกใบเสร็จรับการบริจาคให้ถูกต้องและเก็บไว้เป็นหลักฐาน

1.2.1 ฝ่ายรับบริจาค (รับผิดชอบโดยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) มีหน้าที่

- รับบริจาคสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค และจัดทำบัญชีควบคุมการรับจ่ายรวมทั้งการสรุปยอดรวมทั้งหมด
- จัดเก็บรักษาสิ่งของที่ได้รับบริจาคไว้ และจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาคตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ ฯ มอบหมาย

2) ส่วนการปฏิบัติการ มีหน้าที่ บรรเทาและกู้ภัย สงเคราะห์ผู้ประสบภัย จัดหาที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลผู้ป่วย การขนส่ง การโยธา การจัดหาน้ำบริโภคและปรับปรุงคุณภาพน้ำ การฟื้นฟู บูรณะเบื้องต้นและสนับสนุนด้านวิชาการในเรื่องต่างๆ ส่วนการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 9 ฝ่าย คือ

2.1 ฝ่ายบรรเทาและกู้ภัย มีหน้าที่

- บรรเทาและกู้ภัยเพื่อให้สถานการณ์กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

2.2 ฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มีหน้าที่

- วางแผนการจัดหาและจัดส่งเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้ประสบภัยตามจุดต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
- ให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ฯ ที่กำหนดไว้
- จัดหาที่อยู่อาศัยและมีระบบสุขาภิบาล สำหรับผู้อพยพอย่างเพียงพอ
- จัดหาเต็นท์ เสื้อชูชีพ ผ้าห่ม สำหรับการพักอาศัยชั่วคราว ตลอดจนประสานขอรับบริจาคสิ่งของดังกล่าว จากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

2.3 ฝ่ายรักษาพยาบาล มีหน้าที่

- ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย
- ลำเลียงผู้ได้รับบาดเจ็บส่งโรงพยาบาล

2.4 ฝ่ายขนส่ง มีหน้าที่

- ลำเลียงสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภคจากศูนย์ ฯ ไปให้แก่ผู้ประสบภัยในพื้นที่ตามจุดต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้อพยพช่วยเหลือผู้ประสบภัยไปยังสถานที่ปลอดภัย
- ลำเลียงสิ่งของ เครื่องอุปโภค บริโภค จากสถานที่รับบริจาคไปยังศูนย์ ฯ

2.5 ฝ่ายการโยธา มีหน้าที่

- ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เส้นทางคมนาคม ตลอดจนถึงก่อสร้างต่างๆ ที่เสียหาย เพื่อให้สามารถใช้งานได้เบื้องต้น
- สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่จำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

2.6 ฝ่ายก่อสร้างและปรับปรุงคุณภาพน้ำ มีหน้าที่

- จัดหาน้ำสำหรับการบริโภคและการใช้สอยของราษฎรในเขตพื้นที่ประสบภัย
- ปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อให้สามารถใช้งานได้เบื้องต้น

2.7 ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ มีหน้าที่

- สำรวจความเสียหายของสิ่งสาธารณประโยชน์และความเสียหายด้านการเกษตร ตลอดจนวางแผนการฟื้นฟูบูรณะ
- ร่วมกับพื้นที่ที่ประสบภัยซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์และความเสียหายด้านการประกอบอาชีพให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

2.8 ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ในการประสานหาข้อมูลด้านวิชาการ

- ให้ข้อมูลคำแนะนำด้านวิชาการในการบรรเทาและระงับภัยที่เกิดขึ้น.
- ปฏิบัติการบรรเทาและกู้ภัยร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ในส่วนปฏิบัติการ

2.9 ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่

- การรักษาความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุและพื้นที่รับการอพยพ
- การจัดระเบียบการจราจรในเส้นทางการคมนาคม
- การตรวจตราป้องกันการโจรกรรม

3) ส่วนประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร มีหน้าที่ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ

3.1 ฝ่ายสื่อสาร มีหน้าที่

- ติดตั้งควบคุม กำกับ ดูแล เครื่องมืออุปกรณ์และระบบการสื่อสารในการติดต่อประสานงานตามเครือข่ายต่าง ๆ
- รับส่งข่าวสารข้อมูลในภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ ฯ
- ประสานการปฏิบัติในการส่งข้อมูลและข่าวแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ติดตั้ง ควบคุม กำกับ ดูแล ระบบไฟฟ้า เสียง และแสงสว่าง บริเวณศูนย์

3.2 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่

- ประสานงานกับสื่อมวลชน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการแถลงข่าวทุกประเภท
- จัดสถานที่และทำการแถลงข่าวประจำวัน เพื่อแถลงข่าวสื่อสารมวลชนให้ทราบอย่างต่อเนื่องทุกระยะ
- แจกจ่ายข่าวสารและรายงานสถานการณ์ที่ได้รับจากฝ่ายเลขานุการ ให้แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป

4) ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ ให้การสนับสนุนในด้านกำลังพล ยานพาหนะเครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งจำเป็นในการบรรเทาและระงับภัยที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันต่อเหตุการณ์และมีประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย

- หน่วยใกล้เคียงที่ไม่ได้ประสบภัย
- มูลนิธิและองค์กรเอกชน
- หน่วยงานอื่น ๆ (ตามที่จำเป็น)

5) คณะที่ปรึกษา มีหน้าที่ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบรรเทาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยแก่ผู้อำนวยการศูนย์ ฯ

ระบบการปฏิบัติ

ระบบการปฏิบัติประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การดำเนินการก่อนเกิดภัยหรือภัยใกล้จะเกิดขึ้น ในสถานการณ์ปกติให้หน่วยงานที่รับผิดชอบซักซ้อมทำความเข้าใจในภารกิจหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ในทุกโอกาสที่สาธารณภัยได้เกิดขึ้นอย่างรุนแรง
2. การดำเนินการขณะเกิดภัย กรณีเกิดสาธารณภัยอย่างรุนแรง ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ออกคำสั่งจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้ประสบภัยขึ้น มีโครงสร้างศูนย์ฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น และมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ไปประจำทุกฝ่ายของแต่ละส่วนเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่บรรเทาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทั่วถึงภายใน 24 ชั่วโมง
3. การดำเนินการภายหลังการเกิดภัย เมื่อสถานการณ์สาธารณภัยได้กลับคืนสู่ภาวะปกติแล้ว ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ออกคำสั่งยุติการปฏิบัติงาน และมอบหมายภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการฟื้นฟูบูรณะสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เสียหายให้แก่หน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

การประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. การเผชิญเหตุ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีอำนาจหน้าที่ในการเข้าเผชิญเหตุ ระบุรับ บรรเทาภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้ยุติลงโดยเร็ว
2. การอำนวยความสะดวก หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาค ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งราชอาณาจักร ตามลำดับ โดยขึ้นอยู่กับขนาดและความรุนแรงของภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้น ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกเป็นผู้ที่สามารถสั่งการในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบเหนือหน่วยงานที่เข้าร่วมการปฏิบัติการทั้งสิ้น
3. การสนับสนุน ได้แก่หน่วยที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติโดยตรงสำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่มีขีดความสามารถที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ใกล้เคียง กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น กระทรวงกลาโหม และหน่วยงานในสังกัด องค์กร ประชาชน และประชาชนทั่วไป เมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนได้รับการร้องขอให้การสนับสนุนไปยังศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ร้องขอ โดยเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีหน้าที่ดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ที่เกิดเหตุ

อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ

1. หน่วยเผชิญเหตุ ได้แก่ กองอำนวยความสะดวกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีอำนาจหน้าที่เข้าระงับและบรรเทาภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้ยุติลงโดยเร็ว ภายใต้การสั่งการของผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เมื่อภัยที่เกิดขึ้นเกินขีดความสามารถของตนเองให้ร้องขอการสนับสนุนจากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หรือหน่วยเหนือขึ้นไป

2. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) บังคับบัญชา อำนาจการ ประสานงาน ควบคุมดูแล กรณีที่เกิดเหตุในพื้นที่อำเภอ
เหนือหน่วยงานอื่น ๆ

2) สนับสนุนหน่วยเผชิญเหตุในพื้นที่และศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ
ข้างเคียง ตามที่ได้รับการร้องขอ

3) ปฏิบัติการอื่นที่ได้รับมอบหมาย

เมื่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีด
ความสามารถ จะร้องขอสนับสนุนจากหน่วยเผชิญเหตุพื้นที่ข้างเคียง ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ
ข้างเคียง หรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตามความเหมาะสม

3. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) บังคับบัญชา อำนาจการ ประสานงาน ควบคุมดูแล การปฏิบัติงานเหนือหน่วยงาน
อื่นๆ กรณีที่เกิดเหตุในพื้นที่จังหวัดและเกินขีดความสามารถของอำเภอ หรือเขต

2) สนับสนุนศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอในพื้นที่จังหวัดและศูนย์ป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดข้างเคียง ตามที่ได้รับการร้องขอ

3) ปฏิบัติการอื่น ที่ได้รับมอบหมาย

- เมื่อได้เกิดเหตุหรือใกล้จะเกิดเหตุภัยฝ่ายพลเรือน ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
อำเภอ ได้ร้องขอการสนับสนุนต่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยจังหวัด ก็จะดำเนินการสนับสนุนโดยเร็ว นอกจากนั้นศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
มีหน้าที่ประเมินสถานการณ์เมื่อเห็นว่าภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้นหรือใกล้จะเกิดนั้นเกินขีดความสามารถ
ของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จะเข้าไปควบคุม
สถานการณ์ เพื่อระงับและบรรเทาภัยให้ยุติลงโดยเร็ว

4. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาค มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) อำนาจการ ประสานงาน สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ กรณีที่
เกิดเหตุ ในพื้นที่ภาค และเกินขีดความสามารถของจังหวัด

2) สนับสนุนศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ตามที่ได้รับการร้องขอ

3) ปฏิบัติการอื่น ที่ได้รับมอบหมาย

- เมื่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาค ได้รับการร้องขอสนับสนุนจากศูนย์ป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ก็จะดำเนินการสนับสนุนตามที่ได้รับการร้องขอนอกจากนั้น กองป้องกันภัย
ฝ่ายพลเรือนภาคมีหน้าที่ประเมินสถานการณ์ เมื่อเห็นว่าภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้นหรือใกล้จะเกิดขึ้นเกินขีด
ความสามารถของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาคจะเข้าไป
ควบคุมสถานการณ์เพื่อระงับและบรรเทาภัยให้ยุติลงโดยเร็ว

5. สำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) ติดตามสถานการณ์ของภัยฝ่ายพลเรือนที่เกิดขึ้น หรือใกล้จะเกิดขึ้นเพื่อรับทราบข้อมูลต่างๆ อย่างใกล้ชิด
- 2) รวบรวมสถานการณ์ของภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อรายงานให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งราชอาณาจักรทราบ และตัดสินใจสั่งการเข้าระงับและบรรเทาภัย
- 3) สนับสนุนความช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ

6. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) ควบคุม ดูแล นโยบาย การประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) อำนาจการ ควบคุมดูแลประสานการปฏิบัติงานของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ หน่วยเผชิญเหตุในพื้นที่ กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป
- 3) สนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของหน่วยงานต่าง ๆ โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน

หน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เป็นหน่วยปฏิบัติหนึ่งของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บัญชาการศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) เป็นหน่วยปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามอำนาจหน้าที่ และศักยภาพของหน่วยงาน
- 2) ให้การสนับสนุนศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่ร้องขอ
- 3) อำนาจการและควบคุมการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของหน่วยงานสังกัด

กระทรวงกลาโหม และหน่วยงานในสังกัด มีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เมื่อได้รับการร้องขอ

- 1) ให้การสนับสนุนกำลังพล เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) ให้การสนับสนุนในการดำเนินการรักษาความปลอดภัย
- 3) ให้ความรู้ด้านวิชาการและการปฏิบัติในเรื่องการทหาร การป้องกันภัยทางอากาศ การป้องกันและทำลายล้างวัตถุระเบิด สารเคมี แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาสาสมัคร และประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ
- 4) ประสานการปฏิบัติให้การสนับสนุน และสนธิการอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่าง ๆ เข้ากับระบบการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง เพื่อให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติยามสงคราม

องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป มีหน้าที่ดำเนินการ และให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสั่งการ หรือขอรับการสนับสนุน

บทที่ 6 การฟื้นฟูบูรณะ

การฟื้นฟูบูรณะภายหลังที่ภัยได้ยุติลง หรือผ่านพ้นไปแล้วเป็นการดำเนินการทั้งปวง เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ช่อมแซมสิ่งชำรุดเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิม เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการทุกส่วนตลอดจนบุคคลที่อยู่ในราชการ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้กลับคืนสู่สภาพปกติ

วัตถุประสงค์

การฟื้นฟูบูรณะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นการกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อบรรเทาทุกข์ขั้นต้นแก่ประชาชนที่ประสบภัยอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ประชาชนผู้ประสบภัยให้สามารถดำรงชีวิตได้ตามปัจจัยสี่อย่างพอเพียง
3. เพื่อฟื้นฟูบูรณะสภาพพื้นที่ที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

นโยบาย

เพื่อให้การฟื้นฟูบูรณะเป็นไปอย่างมีระบบ ทัวถึง และรวดเร็วจึงกำหนดนโยบายดังนี้

1. จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะหายเป็นปกติ รวมทั้งการจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขภาพให้แก่ผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย
2. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ทัวถึง และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานเพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
3. ให้รื้อถอนซากปรักหักพัง และช่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานและอาคารบ้านเรือนของผู้ประสบภัย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้
4. ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณีที่มีผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้โดยการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาภาคบังคับ และโดยการจัดหาอาชีพให้แก่บุคคลในครอบครัว
5. ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้าง ขวัญและกำลังใจของประชาชนให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

การปฏิบัติ

การฟื้นฟูบูรณะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งกำลังคน ทรัพย์สิน เครื่องมือ ของรัฐและเอกชน เข้าร่วมในการฟื้นฟู บูรณะ เพื่อมุ่งหมายให้ประชาชนผู้ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์แบบไร้เปล่า และเชิงรุกตลอดอย่างทันที โดยสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในเขตพื้นที่ เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 และหลักเกณฑ์ที่กำหนดการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ที่กำหนด และประสานการให้ความช่วยเหลือกับศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะ

1. การให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะขั้นต้น โดยจัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์เพื่อปฏิบัติการในขั้นต้นร่วมกับหน่วยระงับภัยอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วย
- 2) การขนย้ายผู้ประสบภัยและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย
- 3) การเลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ในระยะแรก
- 4) การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแก่บุคคลและสถานที่

ร่วมกับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยในพื้นที่

2. การให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะโดยหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัย หลังจากการช่วยเหลือของหน่วยบรรเทาทุกข์ขั้นต้น ดำเนินการดังนี้

1) สำรวจความเสียหาย และความต้องการด้านต่างๆ ของผู้ประสบภัยทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจัดทำบัญชีเป็นประเภทไว้

2) สงเคราะห์ผู้ประสบภัย ตามบัญชีที่สำรวจ โดยให้มีมาตรการและระเบียบที่รัดกุมสามารถสงเคราะห์ได้เรียบร้อยทั่วถึง

3) ดำเนินการช่วยเหลือซ่อมแซมที่พักอาศัย สิ่งสาธารณูปโภค และเส้นทางคมนาคมให้พอใช้การได้ในเบื้องต้น

4) การปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจของประชาชนให้กลับคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็ว

5) การรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยและการจัดบริการด้านสาธารณสุขแก่ผู้ประสบภัย

6) การป้องกันโรคระบาดทั้งคนและสัตว์

3. จัดตั้งหน่วยควบคุมความปลอดภัยเพื่อป้องกันมิให้เกิดภัยซ้ำขึ้นอีก หรือมิให้เกิดอันตรายจากวัตุระเบิดหรือสารพิษตกค้าง โดยพิจารณาจัดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ตามความเหมาะสม ดังนี้

1) การรื้อถอนหรือทำลายสิ่งปรักหักพัง

2) การทำลายล้างวัตุระเบิด

3) การล้างสารพิษตกค้างต่าง ๆ

4) การรักษาความสงบเรียบร้อยและการจราจร

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกหน่วยบรรเทาทุกข์ หน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้ดำเนินการด้วยความเรียบร้อยพร้อมทั้งช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อระดมสรรพกำลังในพื้นที่เข้าสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เข้าดำเนินการซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภคการให้กลับมาใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว หากการช่วยเหลือเกินกำลังความสามารถกระทำไม่ได้ให้ขอความช่วยเหลือต่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยให้กลับคืนมาโดยเร็ว เช่น การควบคุมใช้วัตุระเบิดและกระสุนปืน การรักษาความปลอดภัยแก่บุคคลและสถานที่ การป้องกันการกักตุนสินค้าอุปโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ การควบคุมการใช้เครื่องมือสื่อสารตลอดจนถึงการสาธารณสุขและการอนามัย

บทที่ 7

การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

การติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการอำนวยความสะดวกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยที่ภัยมีลักษณะกว้างขวาง รุนแรง แม้ว่าบางครั้งจะเกิดเฉพาะพื้นที่ก็ตาม แต่การปฏิบัติการเพื่อเผชิญภัย ระวัง และต่อต้าน ตลอดจนบรรเทาภัยดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องจัดระบบการติดต่อสื่อสารที่อำนวยความสะดวกติดต่อประสานงานสั่งการ รายงานการปฏิบัติ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างศูนย์หน่วยงานและฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็ว และเชื่อถือได้ไว้ตั้งแต่ยามปกติ

การติดต่อสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทำเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการติดต่อ ประสานงาน สั่งการ รายงาน และดำเนินการอำนวยความสะดวกปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. เป็นการประกันความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเชื่อถือได้ในการอำนวยความสะดวกและบรรเทาสาธารณภัย

การปฏิบัติ

หลักการปฏิบัติ

1. การติดต่อสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต้องกระทำตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ตั้งแต่ยามปกติมีความแน่นอน รวดเร็ว เชื่อถือได้ และมีหลายระบบ ใช้ทดแทนสนับสนุนซึ่งกันและกันได้
2. ยึดหลักการรักษาความปลอดภัยทางการสื่อสารควบคู่กับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารด้วยเสมอ
3. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีอำนาจหน้าที่ในการฝึกอบรม ให้ความรู้ และจัดระบบการติดต่อสื่อสารของศูนย์ฯ เพื่อเกิดประสิทธิภาพเต็มที่ตลอดเวลา

งานหลัก ในการดำเนินการติดต่อสื่อสารเพื่อป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน คือ

1. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารประจำพื้นที่ ดำรงการปฏิบัติในฐานะแม่ข่ายในระบบติดต่อสื่อสารในเขตรับผิดชอบ ตลอด 24 ชั่วโมง
2. พัฒนาระบบและขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ร่วมกับข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม ข่ายอื่น ตามความเหมาะสมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และจัดระบบสำรองเพิ่มเติมรวมทั้งพิจารณาใช้ประโยชน์จากข่ายการสื่อสารของชมรมวิทยุอาสาสมัคร ตลอดจนชมรมหรือสมาคมวิทยุสมัครเล่นในท้องถิ่น
3. ดำรงการติดต่อสื่อสารตามกำหนดการสื่อสาร

ระบบการติดต่อสื่อสาร ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ใช้ระบบโทรคมนาคมของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นเส้นทางการติดต่อสื่อสาร ได้แก่

1. สถานีสื่อสารจังหวัดขอนแก่น
2. สถานีวิทยุสื่อสารของหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจังหวัดขอนแก่น
4. ส่วนบริการลูกค้าจังหวัดขอนแก่น

การทำหน้าที่ ในการสื่อสารของหน่วยงานตามข้อ 3 ให้ปฏิบัติงานเป็นศูนย์สื่อสาร
ของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ปฏิบัติงาน
ตลอด 24 ชั่วโมงตามชายที่กำหนด

บทที่ 8

การอพยพประชาชนและส่วนราชการ

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมถึงการอพยพประชาชนและส่วนราชการในภาวะไม่ปกติ การดำเนินการดังกล่าวเพื่อรักษาชีวิตของประชาชนและเพื่อลดภาระหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรค ตลอดจนเพื่อให้การดำเนินกิจการเป็นไปอย่างต่อเนื่องแม้สถานการณ์จะยังคงอยู่ในสภาวะไม่ปกติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตของประชาชน ที่ถือว่าเป็นการรักษาทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของประเทศ
2. เพื่อให้การดำเนินการอพยพและหลบภัยของฝ่ายพลเรือนเป็นไปอย่างมีระบบสามารถป้องกันและระงับการแตกตื่น เสียขวัญของประชาชน
3. เพื่อให้การปฏิบัติการกิจส่วนราชการ ในการให้บริการประชาชนดำเนินไปได้อย่างปกติ

หลักการปฏิบัติ

1. การอพยพประชาชนและส่วนราชการ หมายถึง การอพยพประชาชน การระงับความแตกตื่นเสียขวัญของประชาชน การเจรจาและการบำรุงขวัญประชาชน การเคลื่อนย้าย ส่วนราชการมาอยู่ในเขตปลอดภัยเพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนได้ตามปกติ
2. การอพยพประชาชนและส่วนราชการ การดำเนินการตามหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้
  - 2.1 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก การควบคุม กำกับดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติการกิจในเขตท้องที่ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอพยพประชาชนและส่วนราชการ
  - 2.2 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม และศูนย์ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น มีหน้าที่ อพยพประชาชนและส่วนราชการในเขตความรับผิดชอบของตน และปฏิบัติตามคำสั่งการของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การปฏิบัติ

เมื่อพื้นที่เกิดสถานการณ์ภัย ให้จัดการอพยพประชาชน และส่วนราชการออกไปจากพื้นที่ที่เกิดเหตุหรือคาดว่าจะมีสถานการณ์ภัยเกิดขึ้นไปในพื้นที่ปลอดภัย ที่จัดเตรียมไว้เพื่อป้องกันหรือลดอันตรายที่อาจเกิดจากภัยต่าง ๆ หรือเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคกีดขวาง การปฏิบัติการและให้ดำเนินการสงเคราะห์ บำรุงขวัญและคำสั่งไว้ ตามความเหมาะสม เมื่อพื้นที่และสถานการณ์ดังกล่าวไม่เป็นอันตราย หรือหมดความจำเป็น ในการปฏิบัติ แล้วให้ดำเนินการอพยพกลับโดยเร่งด่วน โดยดำเนินการดังนี้

1. การเตรียมการอพยพประชาชน

- 1) การจัดลำดับความสำคัญของการอพยพ ให้จัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับเร่งด่วน ดังนี้
  - 1.1 สตรี เด็ก คนชรา คนพิการ และผู้ป่วยทุพพลภาพ
  - 1.2 บุคคลที่ไม่มีความจำเป็นในการปฏิบัติการในพื้นที่

2) การจัดเตรียมพื้นที่อพยพ ให้จัดเตรียมพื้นที่รับการอพยพไว้ล่วงหน้า ตามลักษณะความจำเป็นดังนี้ห่างจากพื้นที่เกิดสถานการณ์ภัยหรืออันตรายไม่กีดขวางหรือเหนี่ยวรั้ง การปฏิบัติการเป็นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้มีความสะดวกในเส้นทางคมนาคมมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

3) การจัดทำแผนอพยพ ให้กำหนดรายละเอียด ดังนี้
สำรวจและจัดทำบัญชี จำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้า โดยแยกประเภทตามลำดับความเร่งด่วนกำหนดเขตพื้นที่รวบรวมและพื้นที่รองรับการอพยพไว้โดยแน่นอนกำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้า โดยระบุหน้าที่ ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจนสำรวจยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ กำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางรองที่ไม่ขัดขวางต่อการปฏิบัติการทางทหารกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบให้ความช่วยเหลือและบริการในการดำรงชีพ และระบบสุขลักษณะ ตามสมควรจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจนร่างระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งเหล่านี้ ให้แบ่งการปกครองในพื้นที่อพยพออกเป็นกลุ่ม และให้จัดทำทะเบียนและจัดระเบียบการปกครอง

2. การอพยพส่วนราชการ

1) การแบ่งประเภทส่วนราชการและการจัดลำดับความสำคัญ ให้ศูนย์ป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน แบ่งประเภทส่วนราชการที่อพยพตามลำดับและความจำเป็นเร่งด่วน

2) การกำหนดพื้นที่อพยพ ให้กำหนดพื้นที่รับการอพยพส่วนราชการ ครอบคลุม ส่วนราชการไว้ล่วงหน้าตามลักษณะ ดังนี้ ห่างจากพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ภัยหรืออันตราย ไม่กีดขวางการปฏิบัติการทางทหารเป็นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้ มีเส้นทางคมนาคมสะดวกพอสมควร

3) การจัดทำแผนอพยพ ให้กำหนดรายละเอียด ดังนี้

3.1 สำรวจและจัดทำบัญชีส่วนราชการไว้ล่วงหน้า โดยแยกประเภทความเร่งด่วน ในการอพยพ

3.2 กำหนดเขตพื้นที่รับการอพยพ ตลอดจนพื้นที่แต่ละส่วนราชการ โดยให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมกำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้าโดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน

3.3 กำหนดรายการและจำนวนสิ่งของวัสดุ เอกสารราชการ

3.4 สำรวจยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนระบบการสื่อสาร สำหรับการอพยพ

3.5 กำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางรองที่ไม่ขัดขวางต่อการปฏิบัติการ

3.6 วางระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย ในการอพยพ การเข้าอยู่ในพื้นที่รับการอพยพตลอดจนการอพยพกลับ

3.7 ระหว่างการอพยพให้พิจารณาจัดส่วนปฏิบัติราชการ ณ ที่ตั้งเดิมไว้ตามความจำเป็นและที่อพยพเพื่อบริการประชาชนได้

3. การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ทำหน้าที่ ป้องกันสถานที่ตั้งของหน่วย ให้ปลอดภัยจากการทำลาย การสอดแนม การหาข่าว โดยฝ่ายข่าวศึก และดำเนินการตามแผนที่กำหนด หากเกินความสามารถให้รายงานขอสนับสนุนจากศูนย์ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตท้องที่ใกล้เคียง หรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามสายการบังคับบัญชา

4. การฟื้นฟูบูรณะ

- 1) การสำรวจความเสียหาย สำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิตของเจ้าหน้าที่และประชาชนเป็นลำดับแรก แล้วให้การรักษาพยาบาลขั้นต้นเพื่อช่วยชีวิตและส่งเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลต่อไป พร้อมจัดทำบัญชีผู้ประสบภัย ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ สิ่งก่อสร้าง
- 2) การจัดหน่วยกู้ภัย จัดหน่วยกู้ภัยที่มีความชำนาญการกู้ภัยด้านอาวุธ สารเคมี เข้าไปในพื้นที่และพื้นที่ที่ยังไม่มีความปลอดภัย เพื่อกู้วัตถุระเบิด สารเคมี และวัตถุอันตรายอย่างอื่น
- 3) การบูรณะสิ่งก่อสร้าง ซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง ที่สามารถใช้งานได้และรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่เป็นซากปรักหักพังที่ปลอดภัยต่อประชาชน
- 4) การฟื้นฟูจิตใจของประชาชน ฟื้นฟูขวัญและกำลังใจประชาชน และช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพตามความเหมาะสม

ภาคที่ 2

กระบวนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสาธารณภัย

เป้าหมายและหลักในการปฏิบัติ

กล่าวทั่วไป

ปัจจุบันสาธารณสุขมีความรุนแรงมากขึ้น การป้องกันสาธารณสุของค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จึงต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับภัยด้านต่างๆ ซึ่งต้องกำหนดมาตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่

วัตถุประสงค์

การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข เป็นการเตรียมการป้องกันภัยล่วงหน้า ไม่ให้เกิดสาธารณสุขขึ้น โดยการจัดระดมสรรพกำลังของฝ่ายพลเรือนทุกด้าน รวมทั้งการสนับสนุนจากฝ่ายของทหารหากไม่สามารถป้องกันภัยสาธารณสุขที่เกิดขึ้นได้ ต้องใช้มาตรการระงับภัย เพื่อที่จะลดผลกระทบและลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการต่าง ๆ

บทที่ 1

การป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม

สถานการณ์ทั่วไป

ประเทศไทยเผชิญกับอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่มเป็นประจำทุกปี เนื่องมาจากสาเหตุทางด้านภูมิศาสตร์ ที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นคาบสมุทร ทำให้ได้รับผลกระทบจากพายุต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและเกิดความสูญเสียทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากภารกิจในการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม จึงต้องมีการเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม รวมทั้งการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมในการประสานงานและในการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ขั้นตอนก่อนเกิดภัย

- 1) จัดทำและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยจากอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัย เพื่อรองรับการอพยพโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) จัดทำแผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม โดยมีการบูรณาการแผนร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) จัดเตรียมกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมทั้งจัดชุดเฝ้าระวังและชุดเคลื่อนที่เร็วให้พร้อมปฏิบัติการได้ทันทีเมื่อมีภัย
- 4) การฝึกซ้อม แผนในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิด อุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม มีการฝึกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) การแจ้งเตือนภัย โดยจัดระบบการรายงานข่าวพยากรณ์อากาศ คำเตือน การพยากรณ์ระดับน้ำฝน ระดับน้ำท่า ปริมาณการไหลของน้ำโดยให้มีการรายงานข้อมูลที่จำเป็น คือ
  - 5.1 ข่าวอากาศและคำเตือนมีการคาดหมายกำลังลม ปริมาณฝนและพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม
  - 5.2 ระดับน้ำมีข้อมูลของระดับน้ำทะเล ระดับน้ำในแม่น้ำระดับสูงสุด และต่ำสุด บริเวณที่คาดว่าจะเกิดน้ำท่วม
- 6) ติดตั้งระบบอุปกรณ์เตือนภัย เครื่องวัดปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เสี่ยงภัยพร้อมจัดตั้งอาสาสมัครแจ้งเตือนภัยเป็นผู้บันทึกข้อมูลน้ำฝน และเฝ้าระวังภัยในช่วงวิกฤติตลอดเวลา
- 7) จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำบนพื้นที่ต้นน้ำลำธารและชุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำสาธารณะเพื่อระบายน้ำ

8) การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ ข่าวการพยากรณ์ และระดับน้ำเพื่อการกระจายข่าวสารไปยังส่วนราชการและประชาชน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยเป็นการล่วงหน้า

9) ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม เตรียมการดังนี้

9.1 ความรับผิดชอบด้านประชาชน ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม แจ้งเตือนภัยประชาชน ในพื้นที่เสี่ยง ให้ระมัดระวังอันตราย รวมทั้งเตรียมพื้นที่ และวิธีการอพยพประชาชนและส่วนราชการไว้ให้สามารถส่งปฏิบัติการอพยพได้ทันที

9.2 ความรับผิดชอบด้านเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสถานที่ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันภัย เช่น รถยนต์บรรทุก เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกลเครื่องมือเครื่องใช้ในการกู้ภัย กระสอบทราย เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำดื่ม เพื่อเตรียมไว้นำไปใช้ในกรณีที่เกิดภัย

9.3 หาวิธีการป้องกันทุกด้านเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจาก อุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม ตามโครงการที่ได้ดำเนินการตามปกติ และโครงการพิเศษของทางราชการ

10) เมื่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม พิจารณาเห็นสมควรก็ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจขึ้น เพื่อเป็นศูนย์ประสานงาน การเตรียมการป้องกันและบรรเทาภัย

2 ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

1) ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่มองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม หมายเลขโทรศัพท์ 0 4343 6199, 0 4343 6024 ต่อ 207, (แฟกซ์) 0 4343 6246 เมื่อได้รับแจ้งเหตุว่าเกิดอุทกภัย วาตภัย หรือโคลนถล่มขึ้นในพื้นที่แล้วให้ดำเนินการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยเร่งด่วน ดังนี้

1.1 การช่วยชีวิตผู้ประสบภัย ให้ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญเป็นลำดับแรก
1.2 การเคลื่อนย้ายทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของทางราชการ ไปไว้ในพื้นที่ปลอดภัย

1.3 จัดส่งเครื่องอุปโภค บริโภค น้ำดื่ม ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพเข้าไปยังพื้นที่เกิดเหตุโดยเร่งด่วน

1.4 กรณีเกินขีดความสามารถ ให้ขอรับการสนับสนุนไปยังศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ใกล้เคียง

1.5 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการร้องขอการสนับสนุนให้ส่งความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น กำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอุปโภค บริโภค เวชภัณฑ์ ยารักษาโรค ไปยังพื้นที่ที่เกิดเหตุได้โดยตรง

1.6 สำรวจความเสียหายและให้การช่วยเหลือตามขีดความสามารถของตน

1.7 จัดระบบรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ในบริเวณพื้นที่อพยพ และให้การสงเคราะห์ราษฎร ซึ่งอาจใช้กำลังประชาชนสนับสนุนการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

1.8 การรายงานความเสียหายและความช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้ดำเนินการ เป็นระยะไปยั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ เพื่อให้หน่วยเหนือได้รับทราบข้อมูล อย่างเป็นปัจจุบันจนกว่าเหตุการณ์จะยุติ

2) ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้เข้าควบคุมสถานการณ์ เมื่อเกิดเหตุ อุทกภัย วาตภัยหรือโคลนถล่มในพื้นที่ หากเกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ ให้ขอกำลังสนับสนุน ไปยั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตพื้นที่ใกล้เคียง จัดส่งเจ้าหน้าที่วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ให้การสนับสนุนไปยังพื้นที่เกิดเหตุ

3. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

เมื่อเหตุการณ์ยุติลงแล้วให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านขาม ปฏิบัติตามขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะดังนี้

1) ให้การรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยโดยสถานพยาบาลในระดับอำเภอ เพื่อรักษาชีวิต ผู้ได้รับอันตรายในระยะแรก เมื่อเกินขีดความสามารถให้จัดส่งไปยังสถานพยาบาลระดับจังหวัด หรือสถานพยาบาลอื่นที่สามารถให้การรักษาพยาบาลได้

2) สำรวจความเสียหายทุกด้านอย่างละเอียด ทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสิ่งสาธารณประโยชน์ เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือ

3) การจัดประชาสัมพันธ์ เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ และสร้างความเชื่อมั่นในการให้ความช่วยเหลือของทางราชการ ต่อผู้ประสบภัยอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน

4) การซ่อมแซมส่วนที่เสียหาย โดยดำเนินการตามที่พิจารณาเห็นว่าเป็นสิ่งที่สามารถ ซ่อมแซมได้ให้จัดการรื้อถอนออกไปเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

5) ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ที่เกิดเหตุ ดำเนินการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายในเบื้องต้นโดยงบประมาณที่อยู่ในความรับผิดชอบ กรณีที่เกินขีด ความสามารถให้การสนับสนุนจากหน่วยเหนือตามลำดับ

บทที่ 2

การป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย

กล่าวทั่วไป

สภาพความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยในปัจจุบัน มักจะเกิดขึ้นและมีความเสียหายมากในกรณีของอัคคีภัยในอาคารขนาดใหญ่ อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม เขตชุมชนหนาแน่น และย่านการค้าต่างๆ ยังผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และของรัฐเป็นจำนวนมากจึงได้กำหนดแผนการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยขึ้นมา

วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ขั้นตอนการปฏิบัติในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

1. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

1) ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยเพื่อจัดระบบการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าให้สามารถป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ตามสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และจะต้องมีข้อมูลสำคัญในการอำนวยความสะดวกประกอบไว้ในแผนอย่างน้อย ประกอบด้วย

1. ข้อมูลรถยนต์ดับเพลิง รถยนต์กู้ภัย รถบรรทุกโฟม รถน้ำ รถบันไดเลื่อน
2. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย
3. สถานที่เสี่ยงภัย และรายละเอียดของสถานที่โดยชัดเจน
4. รายชื่อวัตถุอันตราย สิ่งที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายที่มีอยู่ในพื้นที่อาจเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ พร้อมวิธีการป้องกัน และวิธีการดับเพลิง
5. รายชื่อผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานดับเพลิงอาสาดับเพลิง นายตรวจ และช่องทางการติดต่อสื่อสาร
6. แหล่งน้ำ แหล่งทรัพยากรที่จำเป็น
7. ระบบการป้องกันอัคคีภัย เช่น การกำหนดพื้นที่ในการตรวจ ระยะเวลาที่ตรวจ การรายงานผล การฝึกซ้อมการดับเพลิง
8. การฝึกอบรม ประชุมชี้แจง ประชาชนให้ตื่นตัวในการป้องกันตนเอง และตระหนักในความปลอดภัย การป้องกันเพลิงไหม้ ถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องรณรงค์ป้องกันอย่างต่อเนื่องและมีความสำคัญอย่างเร่งด่วน

2) การจักระบบการแจ้งเหตุ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

1. ในเขตท้องที่ เป็นหน้าที่ในการรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้

หมายเลขโทรศัพท์ 0 4343 6199, 0 4343 6024 ต่อ 207, แฟกซ์ 0 4343 6246

2. นอกเขตท้องที่ เป็นหน้าที่ของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอหรือจังหวัด รวมทั้งหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่จัดตั้งขึ้นในท้องที่นั้นแล้วแต่กรณี

2. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

เมื่อได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ได้รับรายงานหรือรับแจ้งว่าเกิดเพลิงไหม้ให้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ในเขตท้องที่ ให้ศูนย์ อปพร. ออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดอัคคีภัย แจ้งสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณที่เกิดเหตุ แจ้งสถานีตำรวจภูธรท้องที่อำนวยความสะดวกและปิดกั้นการจราจรบริเวณที่เกิดเหตุ แจ้งหน่วยงาน อปท. สนับสนุนรถยนต์บรรทุกน้ำเพื่อช่วยเหลือการดับเพลิงและจัดเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยประสานกับการประสานส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนน้ำสำหรับดับเพลิง(กรณีมีท่อหัวดับเพลิงของชุมชน)

2) นอกเขตพื้นที่ ให้ อปท. ท้องที่เกิดเหตุ ออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดภัย แจ้งสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในพื้นที่ตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณที่เกิดเหตุประสานกับการประสานส่วนภูมิภาค เพื่อสนับสนุนน้ำ

การปฏิบัติการในที่เกิดเหตุอยู่ในความรับผิดชอบ ดังนี้

1. การสั่งการ ให้พนักงานดับเพลิง อาสาดับเพลิง เข้าระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยึดความสำคัญเรื่องความปลอดภัยของพนักงานดับเพลิงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการรักษาทรัพย์สินตามลำดับและมุ่งระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยุติโดยเร็ว

2. ปิดกั้นไม่ให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้

3. รายงานสถานการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเหตุเพลิงไหม้ให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะเพื่อพิจารณาสั่งการ

4. การประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในขีดความสามารถที่จะจัดการแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากความรุนแรงของภัยเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1) ความรุนแรงระดับ 1 เพลิงไหม้เล็กน้อย สามารถระงับเหตุได้โดยลำพัง เมื่อดำเนินการแล้ว รายงานให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม และผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรืออำเภอทราบ

2) ความรุนแรงระดับ 2 เพลิงไหม้รุนแรง เกินขีดความสามารถจะระงับเหตุได้โดยลำพัง ให้ร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยดำเนินการดังนี้

- ตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจขึ้น เพื่อเป็นศูนย์อำนวยการและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้บัญชาการศูนย์

- หน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับการร้องขอให้จัดส่งเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์ไปยังที่เกิดเหตุโดยทันที แล้วให้หัวหน้าชุดปฏิบัติการรายงานตัว ณ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจและปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บัญชาการศูนย์ฯ

- จัดระเบียบจราจรบริเวณที่เกิดเหตุและกำหนดพื้นที่ ห้ามเข้า ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลความสงบเรียบร้อย และจัดกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เข้าช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในที่เกิดเหตุและบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบทราบถึงการดำเนินการของเจ้าหน้าที่การให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ เพื่อลดความสับสนและสร้างขวัญกำลังใจแก่ ผู้ประสบภัย รวมทั้งการให้ข่าวสารต่อสื่อมวลชน

- จัดหน่วยรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขาม และนำส่งโรงพยาบาลหากจำเป็นต้องรับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

- รายงานเหตุการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ชั้นเหนือขึ้นไปทราบทุกระยะ จนกว่าสถานการณ์จะยุติ กรณีที่ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไปสั่งการอย่างไรก็ให้ดำเนินการตามนั้น

- ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องหากเหตุการณ์ลุกลามหรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ร้องขอให้ประสานแจ้งหน่วยงานใกล้เคียงที่เกิดเหตุเข้าช่วยเหลือ

- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครอื่น ๆ สนับสนุนช่วยเหลือพนักงานดับเพลิงในการดับเพลิงและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตามที่ผู้อำนวยการดับเพลิงมอบหมาย

3) ความรุนแรงระดับ 3 เพลิงไหม้รุนแรงกว้างขวาง หรือจุดเกิดเหตุไม่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ต้องอาศัยอุปกรณ์พิเศษ เช่น อาคารสูงห่างสรรพสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชนแออัด เป็นต้น ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ร้องขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนกำลังคน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านช่วยเหลือการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนเช่นเดียวกับภัยรุนแรงระดับ 2

3. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

เมื่อเหตุการณ์ยุติลงแล้ว ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ปฏิบัติตามขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะที่กำหนดไว้และให้ปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

1. ให้ดำเนินการสำรวจผู้ประสบภัยและจัดทำบัญชีไว้เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือ

2. ให้เจ้าพนักงานสอบสวนเขตท้องที่สืบสวนถึงสาเหตุการเกิดเพลิงไหม้ โดยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

3. จัดการบรรเทาทุกข์หรือจัดสถานที่พักอาศัยชั่วคราว ตลอดจนให้การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

4. กรณีที่บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไป หรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อกันในระยะสามสิบเมตรโดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ ซึ่งถือว่าเป็น “เขตเพลิงไหม้” ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายควบคุมอาคารประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่โดยสังเขปแสดงเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ห้ามก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้

5. ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น พิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรมและการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรต่อคณะกรรมการควบคุมอาคาร ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ เพื่อให้คณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ต่อไป

บทที่ 3

การป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม

บทนำ

แผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ เกิดจากการเคลื่อนตัวโดยฉับพลันของเปลือกโลก ส่วนใหญ่และมักเกิดตรงบริเวณขอบของแผ่นดินเปลือกโลกที่เป็นแนวแผ่นดินไหว การเคลื่อนตัวดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากชั้นหินหลอมละลายที่อยู่ภายในเปลือกโลกได้รับพลังงานความร้อนจากแกนโลก และลอยตัวดันเปลือกโลกตลอดเวลา เปลือกโลกแต่ละชั้นจะมีการเคลื่อนที่ในทิศทางต่างๆกัน ทำให้บริเวณขอบของเปลือกโลกส่วนที่ชนหรือแยกจากกัน หากเกิดอยู่ใกล้กับพื้นที่หรือบริเวณประเทศใดๆ ก็จะมีความเสี่ยงต่อแผ่นดินไหวสูง เหตุการณ์ล่าสุดเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวมีศูนย์กลางอยู่ที่เกาะสุมาตรา วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 9 ริคเตอร์ ทำให้เกิดคลื่นยักษ์ใต้น้ำ “ Tsunami ” พัดถล่มชายฝั่งทะเลหลายประเทศในมหาสมุทรอินเดียและประเทศแทนซาเนียซึ่งอยู่ตรงข้าม สร้างความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชากรโลกจำนวนมาก และกล่าวได้ว่าร้ายแรงที่สุดเท่าที่เคยมีมา สำหรับประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างมาก โดยเฉพาะบริเวณ 6 จังหวัดภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งอันดามัน คือ ภูเก็ต พังงา กระบี่ สตูล ระนอง ตรัง มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 5,400 คน บาดเจ็บ 8,000 คน และสูญหาย 3,100 คน จากภัยพิบัติที่เกิดขึ้นสร้างความตื่นตระหนกและส่งผลกระทบต่อมนุษยชาติหันมารวมมือและให้ความช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบตลอดจนแสวงหาประเทศพันธมิตรที่จะให้การช่วยเหลือด้านการติดตั้งระบบป้องกันภัยแผ่นดินไหว ซึ่งจะก่อให้เกิดเครือข่ายป้องกันและแจ้งเตือนภัยครอบคลุมทั่วโลกอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนป้องกันแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภัยแผ่นดินไหว และอาคารถล่มในการที่จะลดความเสียหายจากภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

คำจำกัดความ

1. แผ่นดินไหว คือการสั่นสะเทือนอย่างรวดเร็วและทันทีทันใด อันเนื่องมาจากการเคลื่อนตัวและการดันตัวของพื้นที่ผิวเปลือกโลก การสั่นสะเทือนอาจจะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยจนแทบจะรู้สึกหรืออาจจะมีความรุนแรงมากจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง ได้มีการแบ่งประเภทของแผ่นดินไหวออกเป็น 3 ชนิด คือ Tectonic quakes , Volcanic quakes และ Artificially produced

2. Tectonic quakes คือการเกิดแผ่นดินไหวแบบธรรมดา อันเนื่องมาจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกที่มีขนาดใหญ่จำนวนมากหลายสิบแผ่น มาซ้อนหรือเกยกัน ทำให้เกิดการกระแทกซึ่งกันและกัน ซึ่งก็จะทำให้เกิดแผ่นดินไหวบริเวณของแผ่นเปลือกโลกเท่านั้น แต่บางทีก็จะเกิดในบริเวณตอนกลางของแผ่นเปลือกโลก

3. Volcanic quakes คือแผ่นดินไหวซึ่งมีขนาดใหญ่และรุนแรง ซึ่งมักจะเกิดขึ้นขณะที่มีภูเขาไฟระเบิดหรือก่อนการมีภูเขาไฟระเบิด

4. Artificially produced คือแผ่นดินไหวซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ซึ่งก่อให้เกิดการสั่นสะเทือนของผิวโลก เช่น การขุดเจาะลงไปลึกๆ บนผิวโลกเพื่อหาน้ำมัน การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การทดลองระเบิดปรมาณู การระเบิดของวัตถุระเบิดต่างๆ ฯลฯ ซึ่งแผ่นดินไหวแบบนี้จะไม่ค่อยก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงมากนัก

สถานการณ์เฉพาะ

อำเภอชุมแพเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากแผ่นดินไหวของจังหวัดขอนแก่น หลังจากเกิดเหตุแผ่นดินไหว เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 มีรายงานจากกรมธรณีวิทยา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าได้เกิดรอยแยกของแผ่นดินเป็นแนวยาวกว้างประมาณ 0.50 - 1.00 ซม. ยาวประมาณ 1 กิโลเมตร และมีความกว้างเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอาจจะเกิดแผ่นดินไหวในบริเวณใกล้เคียงได้

วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลัก และหน่วยร่วมปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดแผ่นดินไหวและอาคารถล่มได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดระบบการประสานงาน การป้องกันบรรเทาการผจญวิกฤติ และการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแผ่นดินไหวและอาคารถล่มไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว
3. เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงภัยแผ่นดินไหว โดยการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ฝึกอบรม ฝึกซ้อม และเตรียมความพร้อมด้านการป้องกันตนเองจากภัยแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

ขั้นตอนการปฏิบัติ

แผ่นดินไหวที่อาจเกิดขึ้นอาจจะมี ความรุนแรง ก่อให้เกิดความสูญเสียทรัพย์สินและชีวิตของประชาชนเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดลอม ปัญหาดังกล่าวจะสามารถลดความรุนแรงและความเสียหายได้หากสามารถวางแผนการป้องกันและการบรรเทาภัยอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แผนป้องกันและบรรเทาภัยแผ่นดินไหวขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จึงต้องครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมพร้อม การป้องกัน การเข้าระงับเหตุอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูบูรณะอย่างถูกต้อง จึงกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการ ก่อนเกิดเหตุ

เริ่มการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการเตรียมการรับสถานการณ์ โดยการรวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ประเมินสถานการณ์ การเกิดแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม โดยวิธีการสำคัญ ดังนี้

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ เริ่มการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการเตรียมรับสถานการณ์ โดยการรวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ประเมินสถานการณ์การเกิดภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม โดยวิธีการสำคัญ ดังนี้

1.1.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ติดตามการรวบรวมข้อมูล สถิติการสั่นไหวทางธรณีวิทยาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้งเตือนภัยไปยังประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อเตรียมการเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว

1.1.2 เจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่ซักซ้อม ฝึกซ้อม อบรม และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

1.1.3 จัดตั้งหน่วยกู้แผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ประจำศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกับเอกชน

1.1.4 จัดเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการฝึกอบรมความรู้ในการป้องกันและบรรเทาภัย

1.1.5 จัดเจ้าหน้าที่รักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าประจำศูนย์ ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

1.1.6 การฝึกซ้อมและปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาภัยแผ่นดินไหว

1.2 การเตรียมพร้อมของประชาชน

1.2.1 การประชาสัมพันธ์ การเอาตัวรอด สถานที่ปลอดภัย ฯลฯ

1.2.2 การให้ความรู้ โครงการอบรม Community Based Disaster Management (CBDM)

1.2.3 การตั้งหน่วยปฏิบัติการขึ้นในระดับชุมชน

1.3 การเตรียมสถานที่อพยพ

1.3.1 สำรวจสถานที่อพยพที่ปลอดภัย พร้อมเครื่องอำนวยความสะดวก อาหาร และน้ำดื่ม

1.3.2 จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์กู้ภัย เพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

1.3.3 จัดเตรียมยานพาหนะเพื่อเตรียมการอพยพประชาชนผู้ประสบภัย

1.3.4 จัดเตรียมเครื่องมือสื่อสารในส่วนของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้สามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานข้างเคียงและหน่วยเหนือเพื่อขอรับการสนับสนุน

1.3.5 จัดเตรียมวัสดุที่สามารถนำไปใช้เพื่อการปิดกั้นบริเวณที่เกิดการพังทลายหรือถล่มของพื้นดิน

1.4 การจัดเตรียมมาตรการเพื่อความปลอดภัยของอาคาร

1.4.1 สำรวจอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่รับผิชอบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ พร้อมกำหนดและส่งเสริมให้ปรับปรุงอาคารสิ่งก่อสร้าง/อาคารที่จะก่อสร้างใหม่ให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย สามารถป้องกันแรงสั่นสะเทือนที่มีผลต่ออาคารตามความเหมาะสม

1.4.2 เมื่อมีอาคารที่มีการก่อสร้าง คัดแปลง โดยไม่ถูกต้องตามแบบแปลน ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดต้องดำเนินการตามระเบียบของทางราชการเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2. การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

2.1 เมื่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้รับแจ้งเหตุ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแจ้งเหตุรายงานผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบ และให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 แจ้งเตือนภัยให้ประชาชนหลบภัยบริเวณนอกอาคาร

2.1.2 แจ้งเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าในพื้นที่ดำเนินการหยุดปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อป้องกันเหตุเพลิงไหม้

2.2 ให้จัดตั้งหน่วยกู้ภัยขึ้นในศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกู้ภัยแบ่งเป็น

2.2.1 ชุดเคลื่อนที่เร็ว ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ไฟฟ้า เจ้าหน้าที่ประปา พนักงานดับเพลิง ตำรวจ หน่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่สื่อสาร พร้อมเครื่องมือเครื่องใช้เข้าไปดำเนินการกู้ภัยในบริเวณที่ได้รับ ความเสียหาย โดยเฉพาะบริเวณอาคารต่างๆ โดยดำเนินการค้นหาผู้ประสบภัยเพื่อทำการปฐมพยาบาล ผู้ได้รับบาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ

2.2.2 ชุดสนับสนุน เมื่อชุดเคลื่อนที่เร็วได้เคลื่อนที่ไปยังพื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย และได้ดำเนินการกู้ภัยตามขีดความสามารถแล้ว ให้รายงานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานสนับสนุน เมื่อพบว่ามี ความเสียหายมาก ให้ประสานงานเพื่อขอรับการช่วยเหลือจากศูนย์ ปภ. เขต หน่วยทหารพื้นที่ใกล้เคียง หน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มูลนิธิ องค์กรการกุศลต่างๆ

2.3 กรณีเกิดแผ่นดินไหวและบริเวณที่เกิดการพังทลายหรือถล่มของพื้นดินซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของประชาชน ต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อป้องกันการเกิดอันตรายที่จะเกิดขึ้นนั้น ซึ่งอาจพิจารณาใช้ดินหรือแผ่นวัสดุอย่างอื่นกลบหรือปิดกั้นบริเวณที่อาจเกิดอันตรายนั้น

2.4 ให้มีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยบริเวณที่ได้รับความเสียหายโดยเฉพาะบริเวณอาคาร โดยประกาศเป็นเขตควบคุม ห้ามผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการจัดการจราจรบริเวณที่ประสบภัย

2.5 เมื่อภัยจากแผ่นดินไหวและหรืออาคารถล่มเกินขีดความสามารถของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ให้ติดต่อขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป

2.6 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ดูแล สนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยการไปอำนวยความสะดวกปฏิบัติในที่เกิดเหตุ โดยผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.7 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล ความเสียหาย และการช่วยเหลือเป็นระยะเพื่อประโยชน์ในการสั่งการ และมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานชั้นเหนือขึ้นไปเพื่อขอรับการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ กำลังเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่จำเป็นในการระงับและบรรเทาภัย

3. การฟื้นฟูบูรณะ

3.1 จัดเจ้าหน้าที่รักษาพยาบาลเข้ารับผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยบริเวณที่เกิดเหตุ เพื่อรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลระดับอำเภอ เมื่อเกินขีดความสามารถให้จัดส่งเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลระดับจังหวัดหรือสถานพยาบาลใกล้เคียง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตเป็นสำคัญ

3.2 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ปฏิบัติการฟื้นฟูบูรณะ ความเสียหายหลังเกิดแผ่นดินไหว และ/หรืออาคารถล่ม ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยเฉพาะอาคารบ้านเรือน และสิ่งก่อสร้างสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหาย สิ่งที่สามารถซ่อมแซมได้ให้ดำเนินการซ่อมแซม ส่วนที่ไม่สามารถซ่อมแซมได้ให้รื้อถอน เพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น

3.3 เมื่อขาดกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยข้างเคียง และในระดับศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 6 ขอนแก่น หน่วยทหาร องค์กรเอกชนต่าง ๆ

3.4 ให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับประชาชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

บทที่ 4

การป้องกันและบรรเทาภัย จากภัยแล้ง

กล่าวทั่วไป

ลักษณะสภาพอากาศของประเทศไทยช่วงระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือน พฤษภาคม โดยทั่วไปจะเกิดความแห้งแล้งและมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้น โดยจะขึ้นสูงสุดในเดือน เมษายน ซึ่งอาจมีอุณหภูมิ สูงสุดถึง 40 - 43 องศาเซลเซียส เป็นผลให้มีสภาพอากาศร้อนอบอ้าวและอากาศร้อนจัดเกือบทุกพื้นที่ของทุก ประเทศ ประกอบกับปริมาณน้ำฝนที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าปกติ อาจทำให้หลายพื้นที่ของประเทศไทย ต้องประสบกับความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งน้ำเพื่อการเกษตรโดยทั่วไป

ปัจจุบันในบางพื้นที่ของประเทศไทยยังคงมีพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง อย่างต่อเนื่องและยาวนาน เป็นประจำทุกปี จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง รวมทั้ง การช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยแล้ง การประสานการปฏิบัติ รวมทั้งการสนับสนุน การปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยแล้งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการ ปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การปฏิบัติงานเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากภัยแล้ง ให้วางมาตรการ และแนวทางเพื่อการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง และการเผชิญภัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนเกิดภัย

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม และหน่วยงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสถานที่เก็บกักน้ำเตรียมการรับสถานการณ์ภัยแล้ง ดังนี้

1.1 สำรวจอ่างเก็บน้ำ เขื่อน สระน้ำ ทำนบ เหมือง ฝาย เพื่อการเตรียมแหล่งน้ำไว้ใช้ใน ช่วง ฤดูแล้งตามความเหมาะสมตามจำนวนประชาชนที่ต้องการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค

1.2 จัดทำ บัญชีหมู่บ้านและชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาภัยแล้ง ทั้งนี้อาจพิจารณา จากหมู่บ้านและชุมชนที่ประสบปัญหาภัยแล้งแล้วในปีที่ผ่านมา

1.3 กรณีที่พบว่าปริมาณแหล่งน้ำไม่เพียงพอกับการอุปโภค - บริโภค ในพื้นที่ ให้ประสาน ขอทราบข้อมูลแหล่งน้ำจากพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งสามารถลำเลียงโดยยานพาหนะหรือวิธีการอื่น เพื่อขอรับ การสนับสนุนในกรณีจำเป็น พร้อมแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่ให้เตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง มาตรการ ประหยัดการใช้น้ำ และลดปริมาณการเพาะปลูกพืชที่ต้องใช้น้ำมากในฤดูแล้งตามประกาศของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์

1.4 สํารวจพร้อมจัดทําบัญชีกําลังคน วัสดุ อุปกรณ์ รถยนต์บรรทุกนํ้า เครื่องสูบนํ้าเครื่องมือ เครื่องใช้ในการบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยแล้ง

1.5 กําหนดให้มีคณะกรรมการการบริหารการใช้นํ้าประจําหมู่บ้านขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้อสามารถ ใช้อยู่ประโยชน์จากแหล่งนํ้าอย่างเต็มที่ เกิดความเป็นธรรม ลดข้อขัดแย้ง จากการแย่งชิงนํ้าระหว่างชุมชน ต่อชุมชน หรือครัวเรือนต่อครัวเรือน รวมทั้งกําหนดหลักเกณฑ์การใช้อยู่ประโยชน์จากแหล่งนํ้าโดยวิธีการ ที่เหมาะสม

1.6 ดําเนินการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้อประชาชนในพื้นที่สํารองนํ้าเพื่อการบริโภคและรู้จัก ใช้นํ้าอย่างประหยัด

1. การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

กองอํานวยป้องกันภัยฝายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตําบลบ้านขาม จัดเจ้าหน้าที่ ออกสํารวจสถานการณ์การเกิดภัยแล้ง โดยประกอบด้วยข้อมูลจํานวนความเสียหายความเดือดร้อนของพื้นที่ ที่ประสบภัย จํานวนราษฎร และทรัพย์สินที่เสียหาย และรายงานสถานการณ์การเกิดภัยแล้งให้อหน่วยเหนือ ทราบตามลําดับ พร้อมรายงานเสนอให้อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเขตภัยพิบัติตามนัย ข้อ 16 แห่งระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

ให้อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตําบลบ้านขาม ดําเนินการให้ความ ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้แก่ การแจกจ่ายนํ้า การช่วยเหลือด้านเกษตร การสาธารณสุข การโภชนาการ และด้านอื่น ๆ ตามระเบียบในการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติ และรายงานความช่วยเหลือให้อหน่วย เหนือทราบ

เมื่อเกิดภาวะขาดแคลนนํ้าอุปโภค บริโภค เกิดขึ้นอย่างรุนแรง เป็นผลให้อเกิดอันตราย ต่อสุขภาพประชาชน ให้อดําเนินการช่วยเหลือโดยการรักษาพยาบาลหากมีผู้ประสบภัยจํานวนมาก ให้อประสานงานกับศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ใกล้เคียงในการให้ความช่วยเหลือหรือท้องที่ อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

กรณีที่เกิดขีดความสามารถในการช่วยเหลือ ให้อรายงานเพื่อขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป กรณีที่ต้องใช้เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยเกินกว่าจํานวนเงินที่อยู่ในอํานาจ อนุมัติ ของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้อรายงาน ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยทราบ เพื่อขอรับการช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณให้อดําเนินการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการ ปฏิบัติการทางจิตวิทยา โดยให้มีการใช้นํ้าอย่างประหยัด การระมัดระวังรักษาสุขภาพและสุขอนามัย เพื่อป้องกันโรคระบาดต่างๆ อันเนื่องมาจากภาวะแห้งแล้ง อย่างต่อเนื่อง

3. การฟื้นฟูบูรณะ

ให้อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตําบลบ้านขาม ดําเนินการฟื้นฟู บูรณะ ความเสียหายด้านต่างๆ ให้อเข้าสู่สถานการณ์ปกติโดยเร็ว ดังนี้

3.1 กรณีที่มีผู้ได้รับอันตรายต่อสุขภาพให้อมีการรักษาพยาบาลตามความเหมาะสมจนเป็นปกติ

3.2 กรณีเกิดความเสียหายด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และการประกอบอาชีพอื่นๆ ให้อช่วยฟื้นฟูอาชีพ ราษฎรตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ของทางราชการ

3.3 บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ โดยร่วมกันประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น ขั้นตอนการดำเนินการในการแก้ไขปัญหามลพิษ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่ไปถึงผู้ประสบภัย เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหามลพิษในระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมดำเนินการด้านงบประมาณเพื่อป้องกันปัญหามลพิษในระยะยาว โดยเน้นการจัดทำระบบประปา การขุดเจาะบ่อบาดาลและบ่อน้ำตื้นเป็นหลัก พื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้พิจารณาจัดสร้างทำนบกักเก็บน้ำ หากไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการดังกล่าวได้ในบางพื้นที่ที่มีปัญหาด้านคุณภาพน้ำให้ดำเนินการสร้างกักเก็บน้ำรูปแบบต่างๆทดแทน

บทที่ 5

การป้องกันและบรรเทาภัย จากไฟฟ้า

กล่าวทั่วไป

ภัยจากไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มักพบในช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากในช่วงดังกล่าวความกดอากาศต่ำ ที่ปกคลุมประเทศไทย ส่งผลให้อากาศแห้งและอุณหภูมิเฉลี่ยโดยทั่วไปสูงขึ้น ลักษณะเช่นนี้จะทำให้ความชื้นที่สะสมอยู่ในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ลดลง มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าได้มากขึ้น ประกอบกับการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะเกิดโดยจงใจหรือความประมาทก็ตาม ในที่สุดได้ส่งผลเสียหายต่อสภาพแวดล้อม อันเป็นสาธารณสมบัติโดยรวมของประเทศชาติ

วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเกิดไฟฟ้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นตอนปฏิบัติก่อนเกิดภัย

1. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยจากไฟฟ้าจัดทำแผนป้องกันและระงับไฟฟ้า โดยจัดระบบการปฏิบัติให้สามารถป้องกันและระงับไฟฟ้าให้ได้ตามแต่ละสถานการณ์ ของพื้นที่ และอาศัยอำนาจหน้าที่ที่มีตามกฎหมาย รวมทั้งจัดให้มีข้อมูลสำคัญในการอำนวยความสะดวกประจําประกอบไว้ในแผน ดังนี้

- 1) ข้อมูลรถยนต์ดับเพลิง รถยนต์บรรทุกน้ำ รถกู้ภัย เป็นต้น
- 2) อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันไฟฟ้า
- 3) สถานที่เสี่ยงภัย และรายละเอียดของสถานที่โดยชัดเจน
- 4) อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ที่สามารถเรียกระดมสรรพกำลังในการควบคุมไฟฟ้า
- 5) สถานที่ราชการ เอกชน ที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ป่าและอาจได้รับผลกระทบหากเกิดไฟป่าลุกลาม
- 6) รายชื่อผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งผัง

การติดต่อสื่อสาร

- 7) แหล่งน้ำ แหล่งทรัพยากรที่จำเป็น

2. การจัดระบบการแจ้งเตือนภัย โดยจัดระบบการแจ้งเหตุในพื้นที่ ดังนี้

1) ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีหน้าที่ในการรับแจ้งเหตุ

2) การแจ้งเหตุต่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้เป็นไปตามระบบการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ปกติ ได้แก่ การรับแจ้งเหตุของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม หมายเลขโทรศัพท์ 0 4343 6199 , 0 4343 6024 ต่อ 207

3. ดำเนินมาตรการป้องกันการเกิดไฟฟ้า โดย

- 1) จัดการเชื้อเพลิงด้วยการจัดทำแนวกันไฟหรือจัดการกับพื้นที่ที่มีความล่อแหลมต่อการเกิดไฟฟ้า
- 2) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ชี้แจงประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ ได้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้ เพื่อร่วมมือป้องกันและระงับไฟป่า
- 3) รณรงค์ให้ประชาชนทราบถึงผลเสียจากไฟป่า และชักชวนให้ร่วมมือกับทางราชการในการป้องกันไฟป่า รวมถึงการขอความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนท้องถิ่น ช่วยเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและระงับไฟป่า

ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

เมื่อได้รับรายงาน หรือรับแจ้งว่าเกิดไฟป่าขึ้น ให้ปฏิบัติดังนี้

ให้ส่งเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติงานโดยทันที ตามแผนของหน่วย โดยอาศัยกำลังเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่ในเบื้องต้นเพื่อดำเนินการในระยะฉุกเฉิน และให้รายงานเหตุการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขามทราบ พร้อมทั้งให้รายงานต่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

การปฏิบัติในที่เกิดเหตุให้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแผน ให้รายงานสถานการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากไฟป่าให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะ เพื่อพิจารณาสั่งการ
- 2) ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - ในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่ป่าจำนวนมาก ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อเป็นศูนย์ในการอำนวยการปฏิบัติ และจัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ทันที
  - พิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่เข้าระงับภัยที่เกิดขึ้น โดยยึดความสำคัญของความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินตามลำดับ
  - สั่งการให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในบริเวณสถานที่เกิดเหตุหรือบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบข้างเคียงทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากไฟป่า
  - รายงานสถานการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป ทราบทุกระยะ จนกว่าสถานการณ์จะยุติ กรณีที่ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไปสั่งการอย่างไร้ก็ดำเนินการตามนั้น
  - ให้คำนึง ถึงการควบคุมไฟป่า ให้อยู่ในวงจำกัด เพื่อป้องกันมิให้ไฟป่าลุกลามออกไปในวงกว้างเป็นสำคัญ
  - พิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในขีดความสามารถที่จัดการแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วว่าจำเป็นต้องร้องขอรับการสนับสนุน ให้ประสานไปยังหน่วยสนับสนุนตามที่กำหนดไว้ในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

1. เมื่อสถานการณ์ยุติลง ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ยืนยันการสิ้นสุดสถานการณ์ เพื่อรายงานชั้นเหนือขึ้นไปทราบทันที
2. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จัดเจ้าหน้าที่เข้าประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมด พร้อมรายงานให้หน่วยเหนือทราบ
3. หากเกิดความเสียหายขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้หน่วยร่วมปฏิบัติการเร่งดำเนินการช่วยเหลือ ฟื้นฟู ทั้งด้านสาธารณสุข ที่พักอาศัยการประกอบสัมมาชีพโดยเร็ว พร้อมรายงานให้หน่วยเหนือทราบ
4. ประชาสัมพันธ์เพื่อขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สาธารณชนทราบ เพื่อรับบริจาคความช่วยเหลือ

บทที่ 6

การป้องกันและบรรเทาภัยจาก สารเคมี และ วัตถุอันตราย

สถานการณ์ทั่วไป

ประเทศไทยในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการนำวิทยาการและเทคโนโลยีรวมทั้งสารเคมี และวัตถุอันตรายมาใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งในภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมซึ่งผลของการนำมาใช้ได้ขาดมาตรการป้องกันในเรื่องความปลอดภัยอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งความเสียหายทั้งชีวิตทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมในระดับที่รุนแรงยิ่งกว่าในอดีตที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์

การวางแผนประสานการปฏิบัติการบรรเทาภัยเนื่องมาจากสารเคมีและวัตถุอันตรายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยพิบัติที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

นิยามศัพท์

1. ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รั่วไหล เพลิงไหม้และการเกิดระเบิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานที่ที่มีการเก็บ การใช้ การบรรจุ และการขนส่ง ทั้งที่เคลื่อนที่ได้และไม่ได้
2. สารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง สิ่งที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
  - 1) วัตถุระเบิดได้ หมายถึง เป็นสารเคมีที่เกิดการระเบิดได้ เมื่อได้รับความร้อน เปลวไฟ ถูกกระแทกหรือจุดระเบิด เช่น กระจุนปืนดินระเบิด ดินปืน ตัวจุดระเบิดพลู แก๊ป ประทัด ดอกไม้ไฟ เป็นต้น
  - 2) ก๊าซ หมายถึง ก๊าซที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อน หรือ เปลวไฟ เช่น ก๊าซหุงต้ม ก๊าซชีวเทน เป็นต้น หรือก๊าซที่สูดดมกลืนหรือสัมผัสร่างกายแล้ว ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ และอาจเสียชีวิตได้ อาทิเช่น ก๊าซคลอรีน ก๊าซแอมโมเนีย เป็นต้น หรือก๊าซที่ถูกอัดไว้ในถังด้วยความดันสูง เมื่อถูกกระแทกอย่างแรงอาจเกิดระเบิดได้ อาทิ เช่น ก๊าซคาบอนไดออกไซด์ ก๊าซออกซิเจน เป็นต้น
  - 3) ของเหลวไวไฟ หมายถึง ของเหลวที่สามารถติดไฟได้ง่าย เมื่อได้รับความร้อน ของเปลวไฟ อาทิเช่น เอทิลแอลกอฮอล์ เมทิลแอลกอฮอล์ น้ำมัน เป็นต้น
  - 4) ของแข็งไวไฟ หมายถึง สารที่ลุกไหม้ได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือเปลวไฟ เช่น ไม้ขีด กัมมะถัน ถ่าน ฟอสฟอรัส ลิควินท์ เป็นต้น หรือสารที่เมื่อถูกน้ำหรือความชื้นจะทำให้เกิด ก๊าซไวไฟ ซึ่งลุกไหม้ได้เช่น แคลเซียมคาร์ไบด์ โซเดียม เป็นต้น
  - 5) สารออกซิไดส์และสารเปอร์ออกไซด์อินทรีย์ หมายถึง สารที่ตัวเองไม่เกิดการ ลุกไหม้แต่ช่วยให้สารอื่นลุกไหม้ได้โดยสลายตัวก๊าซออกซิเจนออกมา เช่น ปุ๋ยแอมโมเนียไนเตรท ต่างทับทิม เป็นต้น หรือสารที่สลายตัวแล้วให้ก๊าซออกซิเจน ซึ่งจะทำให้ตัวเองและสารอื่นเกิดการลุกไหม้ อาทิเช่น อะเซทิลเปอร์ออกไซด์

6) สารมีพิษและสารติดเชื้อโรค หมายถึง สารที่เมื่อกินหรือสัมผัสผิวหนังแล้วเป็นอันตรายต่อร่างกาย และอาจทำให้เสียชีวิตได้ เช่น พรอท ตะกั่ว แคดเมียม ยาฆ่าแมลง เป็นต้น หรือสารปนเปื้อนกับอาหารแล้วกินเข้าไปจะเป็นอันตราย เช่น สารละลายพลาสติกหรือสารติดเชื้อ เช่น เชื้อจุลินทรีย์

7) สารกัมมันตภาพรังสี หมายถึง วัตถุที่มีการแผ่รังสีออกจากตัวเอง โดยมีความรุนแรงมากกว่า 0.002 ไมโครคูรี ต่อน้ำหนัก 1 กรัม ได้แก่ โคบอลต์ (27) เรเดียม (88)

8) สารกัดกร่อน หมายถึง สารที่มีคุณสมบัติในการทำลายเนื้อเยื่อของร่างกาย เช่น กรด ต่าง

9) สารหรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หมายถึง สารที่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใดใน 8 ประเภท ข้างต้น แต่สามารถก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น สารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC)

ภารกิจ

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ดำเนินการวางแผน วางมาตรการและควบคุมการใช้ เก็บรักษา และขนย้าย สารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุรวมทั้งเข้าทำการแก้ไขปัญหา ระวัง ยับยั้ง บรรเทาให้เกิดความเสียหายร้ายแรง ต่อชีวิตและทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมในเขต อปท.

ขั้นตอนการปฏิบัติ

แนวความคิดการปฏิบัติ

อุบัติเหตุที่เกิดจากสารเคมี ในแต่ละครั้งที่เกิดขึ้น มักจะมีความรุนแรงก่อให้เกิดการสูญเสีย ทรัพย์สินและชีวิตของประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการก่อให้เกิดผลเสียระยะยาวต่อสุขภาพของประชากรและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะสามารถลดความรุนแรงและความเสียหายได้ หากสามารถวางแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แผนการปฏิบัติจึงต้องครอบคลุมตั้งแต่การป้องกัน การเข้าระงับเหตุอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูบูรณะอย่างถูกต้อง จึงจำแนกแนวความคิดในการปฏิบัติออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

การเตรียมการก่อนเกิดเหตุ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ทุกฝ่ายที่ข้องจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบทุกหน่วยงานทุกฝ่าย ในการกำหนดมาตรการ แนวทางการปฏิบัติ ทั้งในด้านการขนส่ง การเก็บรักษา และการใช้งานสารเคมี และวัตถุอันตราย อย่างถูกวิธี เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด โดยจะมีการดำเนินการเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กำหนดมาตรการในการควบคุมดูแล ในกรณีที่มีการเก็บรักษา การดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่ง เคลื่อนย้าย สารเคมี และวัตถุอันตราย ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปท. ตรวจสอบการเก็บรักษา การขนส่ง การเคลื่อนย้าย สารเคมีและวัตถุอันตราย กับผู้ประกอบการหรือเจ้าของ หรือผู้มีหน้าที่เก็บรักษาสารเคมีนั้นไว้ แล้วรายงาน ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอทราบ เพื่อจัดการควบคุมดูแลให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดดังนี้

- ให้สถานที่มีการใช้หรือจัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตรายติดตั้งสัญญาณแจ้งเตือนภัยกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
  - จัดให้มีระบบการเคลื่อนย้ายคนออกจากสถานที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและจัดการฝึกซ้อมการปฏิบัติไว้ล่วงหน้าเป็นประจำ
    - จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสม เช่น หน้ากากป้องกันอันตรายจากสารเคมี เครื่องช่วยหายใจ ชนิดมีถังอากาศ ชุดป้องกันสารเคมีและรองเท้ายาง เป็นต้น จัดให้มีเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับใช้กับสารเคมีและวัตถุอันตรายติดตั้งประจำที่อย่างง่ายต่อการหยิบใช้
      - ให้ตรวจสอบภาชนะบรรจุสารเคมีและวัตถุอันตรายเป็นระยะ ๆ โดยดูตั้งแต่การเปิดภาชนะต้องให้อยู่ในสภาพปิดแน่น ไม่มีการหยด หรือรั่วไหลออกมา หรือปล่อยให้อากาศเข้าไปในภาชนะได้สภาพของภาชนะต้องไม่มีสนิม ร่องรอยการถูกกัดกร่อน หรือมีรอยร้าว
        - ตรวจสอบภาชนะบรรจุสารเคมีและวัตถุอันตรายต้องมีสลากหรือป้ายบอกชื่อสารเคมี UN NUMBER วันหมดอายุ สัญลักษณ์เตือนอันตราย ข้อควรระวัง แหล่งที่ตั้งและวิธีการบรรเทาอันตรายจากการรั่วไหลของสารเคมี โดยสามารถเห็นได้ง่าย และชัดเจน
- 2. จัดทำแผนเสี่ยงภัยที่อาจเกิดอันตรายจากสารเคมี และวัตถุอันตราย รวมทั้งจัดเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ในการป้องกันและบรรเทาภัยไว้ให้พร้อม
- 3. เตรียมความพร้อม ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าระงับฟื้นฟูเหตุการณ์ตลอดจนพนักงานบริษัท ห้างร้านต่างๆ ที่มีการเก็บ ขนส่ง และใช้สารเคมี วัตถุอันตราย ให้มีความรู้และปฏิบัติอย่างถูกวิธี เพื่อลดโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ หรือป้องกันการเกิดอุบัติเหตุซ้ำในการเข้าระงับเหตุ
- 4. จัดให้มีการซักซ้อมการปฏิบัติในการระงับอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 5. กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเข้าระงับเหตุและฟื้นฟูไว้ให้ชัดเจน พร้อมกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อสั่งการ

การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

โดยมีแนวความคิดในการดำเนินการเพื่อระงับยับยั้งให้เหตุการณ์หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ยุติลงโดยเร็วที่สุด ก่อความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด รวมทั้งการสืบสวนหาสาเหตุพร้อมตัวการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ การรับแจ้งเหตุ ผู้ประสบเหตุหรือหน่วยงานที่ได้รับแจ้งเหตุ รายงานไปยังงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม
2. เมื่อได้รับแจ้งเหตุแล้ว ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติ ดังนี้
  - 1) สอบถามข้อมูลรายละเอียดของที่เกิดเหตุ
    - ลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สถานที่เกิดเหตุ วัน เวลาที่เกิดเหตุ
    - มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่
    - ชนิด/ประเภทของสารเคมี โดยสังเกตแจ้งเลขรหัสหรือสัญลักษณ์ที่พบเห็น โดยดูจากฉลากหรือแผ่นป้ายที่ติดอยู่กับภาชนะบรรจุ หรือข้างรถ โดยเฉพาะ UN NUMBER เป็นรหัส 4 ตัว เป็นกุญแจ สำคัญในการหาวิธีแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง (ถ้าทราบ)
    - จำนวน/ ปริมาณ ของสารเคมีที่หกหรือรั่วไหล (ถ้าทราบ)

- มีแหล่งน้ำหรือชุมชนอยู่ใกล้เคียงบริเวณที่เกิดเหตุหรือไม่ (ตามแบบฟอร์มการรับแจ้งเหตุอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย)

- แนวทางการปฏิบัติเบื้องต้นให้ตรวจสอบได้ จากคู่มือการระงับอุบัติเหตุจากสารเคมี

2) ส่งชุดเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติงานตามแผน โดยการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นให้ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหาข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีและวัตถุอันตรายที่มีอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุให้ได้มากที่สุด และดำเนินการแก้ไขตามลักษณะของสารเคมีและวัตถุอันตรายแต่ละชนิด ในกรณีที่ไม่มี ความมั่นใจเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขให้ประสานขอคำแนะนำจาก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดฯ

3) รายงานเหตุการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ทราบโดยทันที

3. ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ ที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม เพื่อเป็นศูนย์บัญชาการ และอำนวยการปฏิบัติ และจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าประจำศูนย์อำนวยการส่วนหน้า ที่บริเวณเกิดเหตุด้วย โดยมอบหมายให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รับผิดชอบในการจัดตั้งตลอดจนจัดหาเครื่องมือสื่อสารประจำศูนย์ฯ

4. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในบริเวณสถานที่เกิดเหตุ หรือบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบ ทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และหาวิธีการป้องกันตัวสำหรับผู้ที่อยู่ในบริเวณที่อาจได้รับอันตรายเพื่อให้ป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากสารเคมี และวัตถุอันตราย โดยมอบหมายให้กองช่าง และงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รับผิดชอบ

5. ในกรณีจำเป็นให้ประกาศเขตอันตราย ห้ามประชาชนหรือผู้ที่มีได้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เข้าไปในบริเวณดังกล่าว และอพยพประชาชนออกจากบริเวณที่เกิดเหตุ นำไปพักที่ศูนย์อำนวยการส่วนหน้า โดยมอบให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีภูธรย่อยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม รับผิดชอบ

6. รักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุและนำส่งโรงพยาบาล หากจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ให้แจ้งศูนย์อำนวยการส่วนหน้าหรือโรงพยาบาลใกล้เคียง โดยมอบหมายให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขาม รับผิดชอบ

7. รายงานสถานการณ์ ให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป ทราบทุกระยะ จนกว่าเหตุการณ์จะยุติ โดยมอบให้ ปลัด อบต. รับผิดชอบ

8. จัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน สอบสวน ออกทำการสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดหรือผู้ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ โดยมอบให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีภูธรย่อยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม รับผิดชอบ

9. จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายจราจร เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการจราจร ในบริเวณทาง เข้า - ออก และใกล้เคียงที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีภูธรย่อยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม รับผิดชอบ

10. พิจารณาสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในขีดความสามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตัวเองหรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนให้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยใกล้เคียงหรือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป

การฟื้นฟู

โดยมีแนวความคิดในการดำเนินการเพื่อการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจวัตถุประสงค์ของ บ้านเรือน ที่อยู่อาศัยของประชาชน รวมทั้งถนนหนทาง สาธารณูปโภคต่างๆ ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็วที่สุด โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. การฟื้นฟูลำดับแรกเร่งด่วน

- งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูบรรเทาความเดือดร้อน ของประชาชนขึ้น โดย สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม และฝ่ายองค์กรเอกชน มูลนิธิ และส่วนราชการในพื้นที่
- จัดที่พักชั่วคราวให้กับประชาชนผู้ประสบเหตุ
- จัดหาอาหาร – ยารักษาโรค และเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้ประสบภัย พร้อมถุงยังชีพ
- สกัดกั้นสิ่งปนเปื้อนและการจัดการน้ำสาธารณะ
- ในระหว่างเกิดเหตุ ในการปฏิบัติการระงับการแพร่กระจายของสารเคมีเข้าสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือผืนดินต่อไปในเบื้องต้นให้ดำเนินการดังนี้
  - 1) ใช้อุปกรณ์ขุดดินในพื้นที่เกิดเหตุทำให้เป็นเขื่อนกั้นเพื่อจำกัดการแพร่กระจาย
  - 2) ใช้ทรายในการวางกั้นมิให้สารเคมีไหลลงสู่แหล่งน้ำใกล้เคียง
  - 3) ปิดกั้นทางเดินของน้ำมิให้ไหลลงสู่ลำธารสาธารณะ
  - 4) ปิดกั้นระบบการไหลของน้ำที่จะเชื่อมต่อคลองใกล้เคียง

2. ภายหลังการเกิดเหตุ

- ตรวจสอบสภาพของดินหรือสภาพของน้ำเพื่อการประเมินความรุนแรงของการปนเปื้อน และปิดกั้นไม่ให้มีการแพร่กระจายของสารเคมี ไปสู่ที่อื่น เพื่อปกป้องสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ มิให้ถูกทำลายมากขึ้น วางแผนหาวิธีในการดำเนินการคืนสภาพแหล่งน้ำเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

3. การฟื้นฟูระยะยาว

- ให้ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ให้ทุกฝ่าย ทุกส่วนราชการ ให้ความช่วยเหลือตามข้อเท็จจริงของภัยที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี โดยต้องพยายามดำเนินการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพที่ ไม่น้อยไปกว่าก่อนเกิดเหตุ
- การกำจัดสิ่งปนเปื้อน ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากอุบัติเหตุสารเคมี ผู้ประกอบการที่เกิดเหตุ จะต้องรับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายและกำจัดสิ่งปนเปื้อนนั้น ออกจากสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความรวดเร็วโดยไม่ชักช้า
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การขจัดสารเคมีทั้งหมดผู้ประกอบการที่เป็นเหตุแห่งอุบัติเหตุ ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด
- การดำเนินการทางด้านกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรน้ำพอง เป็นผู้รับผิดชอบคดี ติดตามสืบสวนและหาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ รวมทั้งการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายที่มีอยู่

หน่วยปฏิบัติหลัก

- ดำเนินการเตรียมการป้องกันในเขตรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานราชการ มีหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติในการเตรียมการก่อนเกิดเหตุ ทั้งการป้องกัน ก่อนเกิดเหตุ
- ดำเนินการกำหนดและมอบหมายนโยบายให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขามเป็นหน่วยเผชิญเหตุประกอบกำลังในศูนย์อำนวยการส่วนหน้าในพื้นที่ในการเข้าทำการแก้ไขเหตุการณ์ หรือควบคุม เหตุการณ์ในเบื้องต้น หากเห็นว่าเกินขีดความสามารถ ให้ขอคำแนะนำและการสนับสนุนจากหน่วยงานผู้มีความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ที่อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบทั่วกัน หากพบเห็นเหตุการณ์อุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง หรืออื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจให้กับประชาชน

หน่วยปฏิบัติเฉพาะด้าน

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำจุดตรวจองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม
  - 1.1 ดำเนินการตรวจสอบติดตามการขนย้าย การเก็บรักษาการใช้วัตถุอันตราย และสารเคมีในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งดำเนินการตามแนวความคิดการปฏิบัติในการระวังป้องกันก่อนเกิดเหตุ ตามกรอบอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบ
  - 1.2 เมื่อได้รับแจ้งเหตุ ให้ดำเนินการตามแนวความคิดการปฏิบัติ ในกรอบอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
  - 1.3 จัดเจ้าหน้าที่เข้าอำนวยความสะดวก บริเวณที่เกิดเหตุและควบคุมมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป รวมทั้งช่วยขนย้าย ประสาน ผู้ประสบภัยออกจากพื้นที่เกิดเหตุ
  - 1.4 จัดชุดสืบสวนและสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนสาเหตุที่เกิดขึ้นพร้อมหาตัวผู้กระทำผิดหรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
  - 1.5 จัดเจ้าหน้าที่เข้ารักษาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อป้องกันการโจรกรรม หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้ประสบภัย
  - 1.6 ให้หัวหน้าจุดตรวจ สภ.น้ำพอง ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม เข้าประจำศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ที่ตั้งขึ้น
  - 1.7 ดำเนินการสนับสนุนตามขอบเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของหน่วย เมื่อได้รับการร้องขอ
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขาม
  - 2.1 ดำเนินการตามแนวความคิดปฏิบัติ การเตรียมการก่อนเกิดเหตุ การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ และขั้นการฟื้นฟู ในกรอบอำนาจหน้าที่ของหน่วย
  - 2.2 จัดเตรียมการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนและผู้ประสบภัย
  - 2.3 จัดรถพร้อมเจ้าหน้าที่พยาบาล ประจำศูนย์อำนวยการส่วนหน้าเพื่อทำการรักษาเบื้องต้นและส่งกลับสายการแพทย์
  - 2.4 สนับสนุนการรักษาพยาบาล ผู้ประสบภัย เมื่อได้รับการร้องขอเพิ่มเติมจากต่างพื้นที่
  - 2.5 จัดเจ้าหน้าที่เข้าประจำศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากสารเคมี และจัดกำลังเข้าประจำศูนย์อำนวยการส่วนหน้าเฉพาะพื้นที่ที่ตั้ง

3. โรงเรียนในเขต

3.1 ดำเนินการตามแนวความคิดการปฏิบัติในขั้นตอนที่ 1 ก่อนเกิดเหตุ ขั้นตอน ที่ 2 ขณะเกิดเหตุ และขั้นตอนที่ 3 การฟื้นฟูในกรอบอำนาจหน้าที่ของหน่วย

3.2 ตรวจสอบศึกษาสถานที่ใด ที่อยู่ใกล้โรงงานที่มีสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อกำหนดมาตรการเสริมสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู อาจารย์ เพื่อทราบและสามารถหลบเลี่ยง อุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นมา และประสานการปฏิบัติตามกรอบอำนาจ ของหน่วย

3.3 สนับสนุนการปฏิบัติอื่น ๆ เมื่อได้รับการร้องขอ

คำแนะนำการประสานการปฏิบัติ

1. แผนนี้มีผลในการออกแผนรองรับการปฏิบัติของหน่วยงานในเขต พื้นที่
2. การปฏิบัติตามแผนจะบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการเตรียมการ ในขั้นตอน การปฏิบัติการระวังป้องกัน ก่อนเกิดเหตุ เป็นสำคัญ และจะต้องมีการซักซ้อมแผนปฏิบัติให้มีความพร้อม และให้เจ้าหน้าที่เกิดความชำนาญอยู่เสมอ

3. การขนส่งสารเคมีหรือวัตถุอันตรายให้เป็นไปตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว (ล) 11381 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2544 เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งวัตถุอันตราย

4. การที่ระงับเหตุที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว เจ้าหน้าที่ประสบเหตุต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมี และวัตถุอันตรายบริเวณที่เกิดเหตุให้ได้มากที่สุด ได้แก่

4.1 ชื่อและประเภทของสารเคมีพร้อม UN NUMBER

4.2 ปริมาณและภาชนะบรรจุสารเคมี

4.3 ลักษณะการเกิด

4.4 สถานที่และเวลาเกิดเหตุ

5. รายงานต่อผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบเพื่อพิจารณาสั่งการ

6. เมื่อมีเหตุเกี่ยวกับสารเคมีหรือวัตถุอันตรายเกิดขึ้น ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหา อุบัติภัย จากสารเคมีและวัตถุอันตรายขึ้นบริเวณใกล้ที่เกิดเหตุทันที โดยให้ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย อปท. รับผิดชอบ และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้าประจำในศูนย์อำนวยการส่วนหน้าทุกครั้ง

7. การสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาในบริเวณที่เกิดเหตุ ให้หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติอยู่ภายใต้การสั่งการของผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านขาม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณีและในกรณีที่ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับ เหนือขึ้นไป เข้าควบคุมการปฏิบัติงานก็ให้โอนอำนาจสั่งการไปขึ้นกับผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธาณ ภัยระดับเหนือขึ้นไปหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ธุรการและส่งกำลังบำรุง

1. ธุรการ

1.1 ทันทีที่เกิดเหตุเกี่ยวกับสารเคมี หรือวัตถุอันตราย ให้ รายงานให้ผู้บังคับบัญชา ตามสายงานตามปกติ และรายงานศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตรายอำเภอ ทราบโดยเร็ว

1.2 หลังจากได้จัดกำลังเข้าไปปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในที่เกิดเหตุแล้วให้รายงานความเคลื่อนไหว และผลการปฏิบัติให้ศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตรายอำเภอ ทราบทุกระยะอย่างต่อเนื่อง โคนเครื่องมือสื่อสารที่รวดเร็วที่สุด

1.3 รายงานทันทีเมื่อเกิดการสูญเสียชีวิตหรือได้รับอันตรายของกำลังเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปปฏิบัติการ

1.4 หากเหตุการณ์ยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องให้สรุปรายงานผลการปฏิบัติประจำวันในรอบ 24 ชั่วโมง (ตั้งแต่ 06.00 น. – 06.00 น. วันถัดไป) ภายในเวลา 09.00 น. ของทุกวัน

1.5 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้รวบรวมข้อมูลในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. ส่งกำลังบำรุง

2.1 ใช้งบประมาณตามปกติของหน่วยในการระวังป้องกัน ก่อนเกิดเหตุ

2.2 ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางบประมาณ หรือจ่ายฉุกเฉินในการระงับเหตุ และฟื้นฟูเหตุการณ์

2.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขจัดสารเคมีทั้งหมดให้ผู้ประกอบการที่เป็นเหตุแห่งอุบัติเหตุเป็นผู้รับผิดชอบ

การบังคับบัญชาและการติดต่อสื่อสาร

การบังคับบัญชา

จัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ณ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม สำนักปลัดฯ หมายเลขโทรศัพท์ 0 43436 199, 0 43436 024 ต่อ 207 โดยจะจัดตั้งเมื่อเกิดอุบัติภัยแต่ละครั้ง ตามที่ศูนย์อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม สั่งการ แล้วรายงานสถานที่ตั้งพร้อมหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อให้ศูนย์อำนวยการแก้ไขอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายอำเภอ ทราบโดยทันที

บทที่ 7

การป้องกันและบรรเทาภัยจากอากาศหนาว

กล่าวโดยทั่วไป

ภัยจากอากาศหนาวเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ มักเกิดทั่วไปในประเทศไทยช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือน กุมภาพันธ์ ของทุกปี เนื่องจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มพัดปกคลุมประเทศไทยประมาณกลางเดือนตุลาคม ซึ่งจะนำความหนาวเย็นมาสู่ประเทศไทยเป็นระยะที่ขั้วโลกใต้หันเข้าหาดวงอาทิตย์เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวน ไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรือยังมีฟ้าฝนคะนองโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นช่วงบริเวณความกดอากาศสูงกำลังแรงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแผ่อิทธิพลครอบคลุมพื้นที่ของประเทศไทยตอนบน ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีสภาพหนาวจัด ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ลักษณะอากาศฤดูหนาวพิจารณาจากอุณหภูมิค่าของแต่ละวัน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1. อากาศหนาวจัด อุณหภูมิต่ำกว่า 8.0 องศาเซลเซียส
2. อากาศหนาว อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 8.0 องศาเซลเซียส – 15.9 องศาเซลเซียส
3. อากาศเย็น อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 16.00 องศาเซลเซียส -- 22.9 องศาเซลเซียส

ปัจจุบันสภาพภูมิอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป ภัยจากอากาศหนาวยังมีเกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจากอากาศหนาว เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับภัยหนาวในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยร่วมปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการและแก้ไขปัญหาภัยจากอากาศหนาวได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การปฏิบัติงานเพื่อการป้องกันและบรรเทาภัยจากอากาศหนาว ต้องวางมาตรการเพื่อการเตรียมรับสถานการณ์อากาศหนาว และการเผชิญภัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนก่อนเกิดภัย

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประสานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกัน และช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากอากาศหนาว ดังนี้

1. การเตรียมการด้านข้อมูล

ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประสานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อสำรวจจำนวนประชากรและพื้นที่ที่อาจประสบภัยหนาวในเขตท้องที่นั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประสานงานกับสถานีตรวจอากาศและกรมอุตุนิยมวิทยา เพื่อทราบข้อมูลสภาพอากาศหนาวที่จะเกิดขึ้น แล้วประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ระมัดระวัง และเตรียม การป้องกันอันตราย

2. จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเฉพาะกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวขึ้น ณ ศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม เพื่อรับรายงานสถานการณ์และเตรียมการป้องกัน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาว

3. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบถึงภาวะอากาศหนาวอย่างทั่วถึง เพื่อเตรียมป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในพื้นที่ รวมทั้งเพิ่มความระมัดระวังในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยเนื่องจากอากาศแห้งและลมกรรโชกแรง

4. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากอากาศหนาวให้พร้อม เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ หมู่บ้าน ตามสภาพ ความเสี่ยงภัย

การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

1. เมื่อศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่ามีประชาชนประสบภัย ให้พิจารณา ว่าประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองหรือไม่ กรณีที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ให้แจกจ่ายเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม วัสดุอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ และเครื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นในการป้องกันและบรรเทาภัยไปยังพื้นที่ ที่ประสบภัยทันที

2. เมื่อเกินขีดความสามารถของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่ประสบ ภัยอากาศ หนาว ให้รายงานขอรับการสนับสนุนจาก ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป ศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเขตท้องที่ใกล้เคียงรวมทั้งภาคเอกชน/มูลนิธิ และประชาชนทั่วไป เพื่อให้การสนับสนุน และรายงานให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามลำดับชั้นทราบ

3. ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประสานงานด้านข้อมูลความต้องการ ของประชาชนที่ประสบภัยในพื้นที่ อย่างใกล้ชิดรวมทั้งให้การสนับสนุนไปยังพื้นที่ประสบภัยเมื่อได้รับ การร้องขอ

4. เมื่อมีความจำเป็นให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขอรับการสนับสนุนจาก กรม กระทรวง หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยทหาร องค์กรประชาชน และประชาชนทั่วไป เพื่อให้ รับการสนับสนุนในด้านเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม วัสดุอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภค บริโภค ตามความเหมาะสม

การฟื้นฟูบูรณะ

ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดภัยดำเนินการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายด้านต่างๆ ให้เข้าสู่สถานการณ์ปกติโดยเร็ว ดังนี้

1. สสำรวจประชาชนที่เจ็บป่วย ที่ต้องให้การรักษาพยาบาล และให้การพยาบาล ตามความเหมาะสม

2. จัดการฟื้นฟูด้านอาชีพ เพื่อให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ

3. ให้การสงเคราะห์สำหรับประชาชนที่ได้รับความเสียหายด้านการเกษตรกรรมปศุสัตว์ เป็นต้น ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2546 และหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

บทที่ 8

การป้องกันและบรรเทาภัยจากการคมนาคมและขนส่ง

บทนำ

จากสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เป็นสาเหตุประการหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดภัยจากการคมนาคมและขนส่ง ซึ่งได้กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก และยังมีแนวโน้มการเกิดสาธารณภัยที่ซับซ้อนอื่น เช่น ภัยจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย การรั่วไหลของน้ำมันหรือสารอันตรายลงสู่แหล่งน้ำ ภัยจากระบบขนส่งขนาดใหญ่ จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลัก และหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยจากคมนาคมและขนส่งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยและภายหลังที่ภัยผ่านพ้นไปแล้ว

นิยามศัพท์

ภัยจากการคมนาคมขนส่งในความหมายตามแผนนี้ หมายความถึง ภัยจากอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ภัยจากระบบการขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ ภัยจากระบบการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย และภัยจากการรั่วไหลของน้ำมันและวัตถุอันตรายในแหล่งน้ำ รวมถึงการเททิ้งน้ำมันหรือของเสียในแม่น้ำ ลำคลอง

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากการคมนาคมและขนส่ง จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นตอนก่อนเกิดภัย

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ประสานงานเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรน้ำพอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขาม สถานศึกษาในพื้นที่ และผู้แทนสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ร่วมกันศึกษาหาแนวทางวางมาตรการหรือจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมการป้องกัน และบรรเทาผลกระทบและความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการคมนาคมและขนส่งให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ด้านการขนส่ง เก็บรวบรวม ข้อมูลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้
2. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารอุบัติเหตุจราจร โดยให้จุดตรวจ สก.น้ำพอง เป็นศูนย์กลาง

3. ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จัดทำแผนเสี่ยงภัย ระบุเส้นทางที่เกิดอุบัติเหตุซ้ำซาก เส้นทางอันตรายที่มีการขนส่งสารเคมีและวัตถุมีพิษพร้อมทั้งข้อมูลอำนวยความสะดวกที่สำคัญ เช่น รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรที่มีความรู้ บัญชีเครื่องมือ อุปกรณ์ เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหรือข่ายสื่อสารในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ให้รวมถึงกรณีเกิดน้ำมันหรือสารเคมีรั่วไหลลงแหล่งน้ำด้วย

4. จัดตั้งฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นและวิธีปฏิบัติในการป้องกันเบื้องต้น เพื่อให้เป็นแกนนำในการเผยแพร่ไปสู่ชุมชน รวมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

เมื่อได้รับแจ้งหรือรายงานอุบัติเหตุจราจรด้วยรถบรรทุกขนส่งขนาดใหญ่ อุบัติเหตุจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย ให้จัดหน่วยกู้ภัยออกเผชิญเหตุและบรรเทาภัยทันที นำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำต้วยามตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จัดระเบียบจราจรบริเวณที่เกิดเหตุ และดูแลความสงบเรียบร้อย จัดกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เข้าช่วยเหลือการปฏิบัติงาน หากสถานการณ์รุนแรงให้ขอความช่วยเหลือจากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไป และในกรณีจำเป็นให้อพยพประชาชนออกจากบริเวณที่เกิดเหตุไปยังพื้นที่ปลอดภัย

การฟื้นฟูบูรณะ

เมื่อเหตุการณ์ยุติลงแล้วให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้รับผิดชอบดำเนินการฟื้นฟูสภาพผู้ประสบภัยให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว ดังนี้

1. จัดหน่วยบรรเทาทุกข์เพื่อช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยแบบให้เปล่าในการปฐมพยาบาล ผู้บาดเจ็บและส่งต่อเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล การขนย้ายผู้ประสบภัยและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย

2. สำรวจความเสียหายและความต้องการของผู้ประสบภัยและจัดทำบัญชีไว้เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือ

3. ล้างสารพิษที่ตกค้างต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป

4. ให้พนักงานสอบสวนเขตท้องที่ดำเนินการสืบสวนถึงสาเหตุการเกิดภัยตามอำนาจหน้าที่

บทที่ 9

การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดสัตว์

บทนำ

โรคระบาดสัตว์เป็นภัยประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแบบฉับพลันมีการระบาดที่รวดเร็ว รุนแรง และสามารถกระจายจากพื้นที่หนึ่งไปสู่พื้นที่อื่น ๆ หรือประเทศอื่นได้โดยง่ายในปัจจุบัน นอกจากโรคระบาดจากสัตว์สู่สัตว์แล้ว อาจเป็นอันตรายต่อคน เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ หากไม่มีมาตรการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยหลักและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติการให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติที่เกิดจากโรคระบาดสัตว์ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยและภายหลังการเกิดภัย

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. การเตรียมความพร้อมก่อนมีการะบาดของโรคระบาดสัตว์

การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรจัดตั้งหน่วยควบคุมโรคเฉพาะกิจ (Emergency Disease Control Unit) ไว้ล่วงหน้า เพื่อสามารถเข้าไปควบคุมโรคระบาดสัตว์ได้ทันทีเมื่อเกิดโรค

- จัดประชุมกลุ่มของบุคลากร เพื่อชี้แจงและมอบหมายภารกิจที่ต้องปฏิบัติเมื่อเกิดโรคระบาดพร้อมทั้งแนะนำหรืออบรมให้ความรู้ที่ควรทราบตามความเหมาะสม
- จัดแบบจำลองการเกิดโรคเพื่อทดสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานประกอบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.2 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และยานพาหนะสำหรับดำเนินการ

- การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำจัดโรคให้พร้อม โดยให้แบ่งเก็บไว้ที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอตามความเหมาะสมพร้อมทั้งบันทึก บัญชีแจ้งรายละเอียดชนิด จำนวนและสถานที่เก็บไว้ และแจ้งให้ทุกจังหวัด ภายในเขตทราบเพื่อให้สามารถเรียกกระตมวัสดุ และอุปกรณ์ใช้ได้โดยทันทีเมื่อต้องการ
- การเตรียมยานพาหนะให้พร้อมในทุกระดับ เพื่อให้สามารถเรียกกระตมใช้ได้โดยทันทีเมื่อต้องการ

2. การดำเนินการเมื่อเกิดการสงสัยว่าเกิดการระบาดของโรคระบาดสัตว์

- 1) เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สอบสวนและควบคุมโรคเบื้องต้น ในกรณีที่น่าจะหรือยังสงสัยว่าเกิดโรคระบาดสัตว์ให้แจ้งยืนยันต่อปศุสัตว์จังหวัด ภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับข่าวการเกิดโรค

2) มีการประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ และการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499

3) ดำเนินการควบคุมโรคเต็มรูปแบบ

4) ติดตามและสนับสนุนการควบคุมโรค

5) ฝ้าระวังภายหลังการเกิดโรค

6) การตรวจวินิจฉัยโรค

7) ทำลายสัตว์ป่วยหรือสัตว์ที่เป็นพาหนะของโรคตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด และการทำลายสัตว์หรือซากที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ.2538

บทที่ 10

การป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคแมลง สัตว์ และศัตรูพืชระบาด

บทนำ

เนื่องจากโรคแมลง สัตว์ศัตรูพืชจะเกิดระบาดเมื่อสภาพธรรมชาติเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต ซึ่งมักจะเกิดความผิดปกติของระบบนิเวศวิทยาของพื้นที่ เช่น มีการปลูกพืชพันธุ์เดียวกัน ระยะการเจริญเติบโตใกล้เคียงกัน และมีอาหารของศัตรูพืชตลอดปี หรือศัตรูธรรมชาติที่ควบคุมประชากรของศัตรูพืช ถูกกำจัดโดยสารกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น ภัยที่เกิดจากโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืช ปัจจุบันมีความสลับซับซ้อน ความรุนแรง และมีการขยายขอบเขตมากขึ้นเป็นลำดับ สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นรายได้สำคัญของประเทศเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยจากโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืชก่อนเกิดการระบาด
2. เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลัก และหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติการให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยที่เกิดจากโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืช
3. เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังการเกิดภัย

ขั้นตอนปฏิบัติ

1. กิจกรรมเฝ้าระวัง

1) การเตรียมบุคลากร

(1) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และจัดชุดเคลื่อนที่เพื่อการจำแนกชนิดและเฝ้าระวังโรคแมลง และสัตว์ศัตรูพืชที่สำคัญ

(2) การฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านอารักขาพืชเศรษฐกิจให้เจ้าหน้าที่ชุดเคลื่อนที่ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

2) การจัดตั้งหน่วยสำรวจและเก็บข้อมูล

เพื่อการตรวจวินิจฉัยและให้คำแนะนำโรคแมลงและสัตว์ศัตรูพืชในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่ประสบภัย โดยใช้กับดักแสงไฟและกับดักทางอากาศ เพื่อการดักจับสำหรับการตรวจนับ

2. กิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสาร

1) การจัดตั้งหน่วยสำรวจและเก็บข้อมูล

จัดตั้งศูนย์กลางข้อมูลในส่วนกลางที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม เพื่อวิเคราะห์ศัตรูพืชการระบาด และข่าวการเตือนภัยในพื้นที่ตามระยะเวลาที่เหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

2) การจัดระบบรายงาน

เจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม รายงานให้สำนักงานเกษตรอำเภอ และเชื่อมโยงกับสำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่การระบาด ถึงกรมวิชาการเกษตร ผ่าน สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืชและกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลส่วนกลาง ให้ผู้บริการระดับกรมและกระทรวงฯ ทราบต่อไป

การดำเนินการเมื่อพบโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืช

1. ประสานสำนักงานเกษตรอำเภอน้ำพอง วิเคราะห์ข้อมูลแหล่งของโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืชและการเคลื่อนย้าย
2. หากพบปริมาณของโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืชมีมากและไม่พบศัตรูธรรมชาติ ให้ดำเนินการแจ้งประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในพื้นที่ และ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล แจ้งให้เกษตรกรในพื้นที่เสี่ยงภัยลงสำรวจแปลงของตนเอง
3. ดำเนินการเก็บตัวอย่างศัตรูพืชในแหล่งระบาด และจำแนกชนิดโรคแมลงและสัตว์ ศัตรูพืช
4. ติดตามสถานการณ์การระบาด ให้ความรู้เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดโรคแมลง สัตว์ศัตรูพืชที่คาดการณ์ว่าจะระบาด
5. หากพบว่ามีการระบาดของโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืช ให้ประสานสำนักงานเกษตรอำเภอน้ำพอง และสำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการประกาศให้เป็นพื้นที่ประสบภัย และดำเนินการให้ความช่วยเหลือโดยการจำกัดต่อไป
6. ประสานงานเกษตรอำเภอน้ำพอง แนะนำวิธีการป้องกันและกำจัดโรคแมลง และสัตว์ศัตรูพืชที่เหมาะสม ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพให้เกษตรกร

ภาคผนวก

ภาคกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
2. พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457
3. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457
4. พระราชบัญญัติระเบียบราชการในกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2495
5. พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542
6. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
7. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
8. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
9. พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
10. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
11. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534
12. พระราชบัญญัติสิ่งแวดลอมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
13. พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545
14. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499
15. พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2508 รวมทั้งกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
16. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546
17. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. 2538
18. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517
19. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ พ.ศ. 2538
20. ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด และการทำลายสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหนะของโรคระบาด พ.ศ. 2538
21. นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย พ.ศ. 2545 (คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหการก่อการร้ายสากล สำนักนายกรัฐมนตรี)
22. แผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
23. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2548
24. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2547

เอกสารอ้างอิง

- (1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 , หน้า 23 , สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, นายวิชัย พยัคฆ์โส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. 2544
- (2) แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2548 , สำนักเลขาธิการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, พิมพ์ที่โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน, นายทองทวี พิมพ์เสน ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ.2545
- (3) พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 (คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 96 ตอนที่ 39 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2522) , พิมพ์ที่โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง นายพุดชัย จรรย์นายนนท์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ.2537
- (4) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม
ที่ 62/2561

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

*****

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม ได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิผลสูงสุด
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน
8 ฝ่าย ดังต่อไปนี้

1.คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย

1.1 พ.อ.อ.ชัยณรงค์ กัณหา	ตำแหน่ง	นายก อบต.บ้านขาม	ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
1.2 ร.อ.สุธา จำเป็ย	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
1.3 นายสุรสิต หนั่นเรือง	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
1.4 นายประพาส คำพระแย	ตำแหน่ง	กำนันตำบลบ้านขาม	รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
1.5 นายพล รัตนวงศ์สวัสดิ์	ตำแหน่ง	ปลัด อบต.บ้านขาม	ผช.ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
1.6 นายนวนลจันทร์ พลดี	ตำแหน่ง	เลขานุการ นายก อบต.บ้านขาม	กรรมการ
1.7 นางธัญชนก บึงมุ่ม	ตำแหน่ง	รองปลัด อบต.บ้านขาม	กรรมการ
1.8 นางสาวกัญญารัตน์ จำปาหอม	ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักงานปลัด	กรรมการ
1.9 นายสมชาย ไสวดี	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
1.10 นางสาวจิรนุช พาศรีราช	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
1.11 ว่าที่ร้อยโทชำนาญ อาจาวาที	ตำแหน่ง	นิติกร	กรรมการ
1.12 สิบเอกชุมพร พลชัยมาตย์	ตำแหน่ง	นักป้องกันฯ	กรรมการ
1.13 ประธานศูนย์ อปพร.อบต.บ้านขาม			กรรมการ
1.14 สิบเอกราชพล ภูพลผัน	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ/เลขานุการ
1.15 นายสุมนเทียร ชาทุม	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกันฯ	ผช.เลขานุการ

มีหน้าที่

1. รับผิดชอบงานงบประมาณพัสดุและกำลังพล
2. ติดตามข่าวกรองรายงานสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์สาธารณภัย
ที่อาจเกิดขึ้น

3. ประสานงานและติดตามผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
4. รับมอบและถือปฏิบัติตามนโยบายและคำสั่งผู้อำนวยการศูนย์ฯ อำเภอน้ำพอง
5. ให้ข้อมูลคำแนะนำด้านวิชาการในการบรรเทาและระงับภัยที่เกิดขึ้น

2.ฝ่ายเตือนภัยประกอบด้วย

2.1 ร.อ.สุธา จำเป็ย	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	ประธานกรรมการ
2.2 นายพล รัตนวงศ์สวัสดิ์	ตำแหน่ง	ปลัด อบต.บ้านขาม	รองประธานกรรมการ
2.3 นางสาวกัญญารัตน์ จำปาหอม	ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักงานปลัด	กรรมการ
2.4 นางสาวสุริชชา จักรทุม	ตำแหน่ง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	กรรมการ
2.5 นายพงษ์พิทักษ์ กรองไทร	ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชน	กรรมการ
2.6 ว่าที่ร้อยโทชำนาญ อาจวาที	ตำแหน่ง	นิติกร	กรรมการ
2.7 นางสาววิภา ลีโคตร	ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
2.8 นายสุภชัย เสรีคตกุล	ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคล	กรรมการ
2.9 นายศุภชีพ มั่งสังคำ	ตำแหน่ง	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการ
2.10 สิบเอกชุมพร พลชัยมาตย์	ตำแหน่ง	นักป้องกันฯ	กรรมการ
2.11 สิบเอกนัฐพล ภูพลผัน	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ
2.12 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ทุกหมู่บ้าน			กรรมการ
2.13 มีสเตอร์เตือนภัยประจำหมู่บ้าน			กรรมการ

มีหน้าที่

1. ติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศ และข้อมูลอุทกวิทยา
2. ติดตามข้อมูลสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ
3. วิเคราะห์และประเมินสภาพสถานการณ์ สาธารณภัย ที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นและแจ้งภัย
4. เผื่อระวังและตรวจสอบสิ่งบอเหตุต่างๆ
5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.ฝ่ายประสานงานช่วยเหลือ ประกอบด้วย

3.1 นายสุรสิต หนั่นเรือง	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	ประธานกรรมการ
3.2 นายสมชาย ไสวดี	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองช่าง	รองประธานกรรมการ
3.3 สมาชิกสภา อบต.บ้านขาม ทุกหมู่บ้าน			กรรมการ
3.4 นางสาวกัญญารัตน์ จำปาหอม	ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักงานปลัด	กรรมการ
3.5 นางสาวสุริชชา จักรทุม	ตำแหน่ง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	กรรมการ
3.6 ว่าที่ร้อยโทชำนาญ อาจวาที	ตำแหน่ง	นิติกร	กรรมการ
3.7 นายสุภชัย เสรีคตกุล	ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคล	กรรมการ
3.8 นางสาววิภา ลีโคตร	ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
3.9 สิบเอกชุมพร พลชัยมาตย์	ตำแหน่ง	นักป้องกันฯ	กรรมการ
3.10 สิบเอกนัฐพล ภูพลผัน	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ
3.11 นางสาวสุกัญญา อันหนองกง	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ
3.12 นางสาวสวรรส พานิษฐ์	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ

3.13 นางสาวชลธิดา โสตาตง	ตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ
3.14 นายสุมนเทียร ชาทุม	ตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ

มีหน้าที่

1. จัดเตรียมและจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และครุภัณฑ์กู้ชีพ
2. ประสานหน่วยแพทย์และพยาบาลผู้ป่วย และกิจการสุขภาพอนามัยเพื่อให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยและลำเลียงผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล
3. ประสานการขนส่งเพื่อขนส่งสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคจากศูนย์ฯ ไปให้แก่ผู้ประสบภัยในพื้นที่ตามจุดที่กำหนด
4. ระดมกำลังพลและอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ
5. จัดหาที่อยู่อาศัยและระบบสุขาภิบาลสำหรับผู้อพยพอย่างเพียงพอ
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.ฝ่ายประชาสัมพันธ์และการสื่อสารประกอบด้วย

4.1 นายสุรสีต หนั้นเรือง	ตำแหน่ง รองนายกอบต.บ้านขาม	ประธานกรรมการ
4.2 นางสาวกัญญารัตน์ จำปาหอม	ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานปลัด	รองประธานกรรมการ
4.3 นายสมชาย ไสวดี	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
4.4 นางสาวสุริชชา จักรทุม	ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	กรรมการ
4.5 นางสาวจุฑามาศ อ้วนเพ็ง	ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมการ
4.6 นายพงษ์พิทักษ์ กรองไทร	ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน	กรรมการ
4.7 ว่าที่ร้อยโทชำนาญ อาจวาทิ	ตำแหน่ง นิติกร	กรรมการ
4.8 นายชัยมงคล แสนทำพล	ตำแหน่ง นายช่างไฟฟ้า	กรรมการ
4.9 นายพิมล ปานเนาวิ	ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
4.10 นายวินัย ชุมรัมย์	ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
4.11 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ทุกหมู่บ้าน		กรรมการ
4.12 มีสเตอร์เตือนภัยประจำหมู่บ้าน		กรรมการ
- นายชัยมงคล แสนทำพล ตำแหน่ง นายช่างไฟฟ้า

มีหน้าที่

1. ติดตั้งควบคุมกำกับดูแลเครื่องมืออุปกรณ์และระบบสื่อสารในการติดต่อประสานงานตามเครือข่ายต่างๆ
2. รับส่งข่าวสารข้อมูลในภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประสบภัย
3. ประสานการปฏิบัติในการส่งข้อมูล ข่าวสารแก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ประชาสัมพันธ์และจัดการทางด้านข่าวสาร เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่สาธารณชน
5. ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคราชการ และองค์กรชุมชนเพื่อสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทางราชการ
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5.ฝ่ายรับบริจาคและบัญชี

5.1 นางสาวจิรนุช พาศรีราช	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองคลัง	ประธานกรรมการ
5.2 นางสาวสุริชชา จักรทุม	ตำแหน่ง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	รองประธานกรรมการ
5.3 นางสาวสุกัญญา อ้นหนองกุ้ง	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ
5.4 นางอารีญา ศรีภูมิ	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา	กรรมการ
5.5 นางจันทิรา ขานเกตุ	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้	กรรมการ
5.6 นางสาวภาณะรัต พลศรี	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัสดุ	กรรมการ
5.7 นางสาวสุภารัตติ กล้วยภักดี	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานการเงิน	กรรมการ

มีหน้าที่

1. รับบริจาคสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคและจัดทำบัญชีควบคุมการรับ - จ่าย รวมทั้งมีการสรุปยอดรวมทั้งหมด
2. จัดเก็บรักษาสิ่งของที่ได้รับบริจาคไว้และจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาคตามที่คุณีอำนาจการศุนย์ฯ มอบหมาย
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและการเบิกจ่ายทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเงินงบกลางรายการเงินสำรองเพื่อจ่ายกรณีฉุกเฉิน หรือรายจ่ายจำเป็นของคุณีฯ
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

6.ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย

6.1 ร.อ.สุธา จำเป็ย	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	ประธานกรรมการ
6.2 สิบเอกชุมพร พลชัยมาตย์	ตำแหน่ง	นักป้องกันฯ	รองประธานกรรมการ
6.3 สิบเอกนัฐพล ภูพลผัน	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ
6.4 ว่าที่ร้อยโทชำนาญ อาจวาทิ	ตำแหน่ง	นิติกร	กรรมการ
6.5 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิก อบต.ทุกหมู่บ้าน			กรรมการ
6.6 นายพงษ์พิทักษ์ กรองไทร	ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชน	กรรมการ
6.7 นายสุภชัย เสรีคตกุล	ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคล	กรรมการ
6.8 นายสุมนเทียร ชาทุม	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ
6.9 นายสมาน ลีเฮื่อง	ตำแหน่ง	พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
6.10 นายพิมล ปานเนาวิ	ตำแหน่ง	พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
6.11 นายสมพงศ์ โคตรเสน	ตำแหน่ง	พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
6.12 นายมิตรชัย มั่งสาลี	ตำแหน่ง	คนงาน	กรรมการ
6.13 นายบุญส่ง บุตรโคตร	ตำแหน่ง	คนงาน	กรรมการ
6.14 เจ้าหน้าที่ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขามทุกนาย			กรรมการ

มีหน้าที่

1. ตรวจตราป้องกันการโจรกรรมทุกรูปแบบ
2. รักษาความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุและพื้นที่ในการรับอพยพ
3. จัดระเบียบจราจรในเส้นทางคมนาคม
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

7.ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ ประกอบด้วย

7.1 นายสุรสิต หนั้นเรือง	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	ประธานกรรมการ
7.2 นายสมชาย ไสวดี	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองช่าง	รองประธานกรรมการ
7.3 นายชัยมงคล แสนท่าพล	ตำแหน่ง	นายช่างไฟฟ้า	กรรมการ
7.4 นายศุภชีพ มั่งสังคำ	ตำแหน่ง	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการ
7.5 นายพงษ์พิทักษ์ กรองไทร	ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชน	กรรมการ
7.6 นายสุภชัย เสรีคตกุล	ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคล	กรรมการ
7.7 นายจิระชัย ขามธาตุ	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยนายช่างโยธา	กรรมการ
7.8 นายสมาน ลีเฮือง	ตำแหน่ง	พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
7.9 นายพิมล ปานเนา	ตำแหน่ง	พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
7.10 นายบุญส่ง บุตรโคตร	ตำแหน่ง	คนงาน	กรรมการ
7.11 นายมิตรชัย มั่งสาลี	ตำแหน่ง	คนงาน	กรรมการ
7.12 นายอนุชา พาพรหม	ตำแหน่ง	คนงาน	กรรมการ
7.13 นายพิภพ ศรีพุทธา	ตำแหน่ง	คนงาน	กรรมการ
7.14 เจ้าหน้าที่ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม		ทุกนาย	กรรมการ
7.15 พนักงานจ้าง / พนักงานจ้างเหมาบริการ		อบต.บ้านขาม ทุกคน	กรรมการ

มีหน้าที่

1. สำรวจความเสียหายของสิ่งสาธารณประโยชน์ และความเสียหายทางด้านการเกษตรตลอดจนวางแผนการฟื้นฟู
3. ร่วมจัดทำโครงการฟื้นฟูบูรณะซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายและด้านการประกอบอาชีพ ให้กลับคืนสู่ปกติโดยเร็ว
4. ร่วมมือกับอำเภอและจังหวัด ช่วยเหลือที่ประสบภัยซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายให้สามารถใช้งานได้ในเบื้องต้นและวางแผนแก้ไขปัญหาระยะยาว
5. ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการเส้นทางคมนาคมตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เสียหายเพื่อให้ใช้งานได้ในเบื้องต้น
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

8.ฝ่ายสนับสนุนสาธารณูปโภค ประกอบด้วย

1. นายสุรสิต หนั้นเรือง	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.บ้านขาม	ประธานกรรมการ
2. นายสมชาย ไสวดี	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองช่าง	รองประธานกรรมการ
3. นางสาวกัญญารัตน์ จำปาหอม	ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักงานปลัด	กรรมการ
4. ว่าที่ร้อยโทชำนาญ อัจฉาภิ	ตำแหน่ง	นิติกร	กรรมการ
5. สิบเอกชุมพร พลชัยมาตย์	ตำแหน่ง	นักป้องกันฯ	กรรมการ
6. สิบเอกนัฐพล ภูพลผัน	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ
7. นายสุมนเทียร ซาทุม	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกันฯ	กรรมการ
8. นางสาวอภิญญา ขามธาตุ	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ
9. นายสมาน ลีเฮือง	ตำแหน่ง	พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ

10. นายพิมล ปานเนา	ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
11. นายสมพงศ์ โคตรเสน	ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
12. นายวินัย ชูรัมย์	ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์	กรรมการ
13. นายมิตรชัย มั่งสาลี	ตำแหน่ง คนงาน	กรรมการ
14. นายบุญส่ง บุตรโคตร	ตำแหน่ง คนงาน	กรรมการ
15. นางสาวนิยม แสนทำพล	ตำแหน่ง ภารโรง	กรรมการ
16. พนักงานจ้าง / พนักงานจ้างเหมาบริการ	อบต.บ้านขาม ทุกคน	กรรมการ

มีหน้าที่

1. สนับสนุนขนส่ง นำส่ง จัดส่ง สาธารณูปโภคต่างๆ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามร้องขอหรือได้รับคำสั่ง
2. ประสานงานและอำนวยความสะดวกกับหน่วยงานที่เข้าช่วยเหลือในการขนส่งสาธารณูปโภคต่างๆ
3. จัดหาอุปกรณ์บรรเทาทุกข์ต่างๆ ในการช่วยเหลือราษฎรเบื้องต้น
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ หากมีปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

พันจ่าอากาศเอก

(ชัยณรงค์ กัณหา)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

คำนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันสาธารณสุขภัยต่างๆ ได้ทวีความรุนแรงอย่างมากยิ่งขึ้น การเตรียมความพร้อมเพื่อรับสถานการณ์ภัยต่างๆ จึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้น การปฏิบัติงานแบบบูรณาการในเชิงรุกจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญเร่งด่วน โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและโบราณสถานที่สำคัญ ทำให้มีโอกาสที่อาจเกิดสาธารณสุขภัยต่างๆ เป็นไปได้สูง จึงจำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นสามารถลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยปลอดภัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม พ.ศ.2561 ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ร่วมกันของทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม และหน่วยงานอื่นๆ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ตนเองต่อไปได้

พันจ่าอากาศเอก

(ชัยณรงค์ กัณหา)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม

เห็นชอบ

.....

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ปี พ.ศ. 2561

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาม
อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น